Poštnina plačana v gotovini.

Leto XVI., št. 216

Ljubljana, sreda 18. septembra 1935

Cena 2 Din

Uprav.ništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Protižidovski zakoni v Nemčiji

Prošlo nedeljo je nemški državni zbor, sklican na zasedanje v Nürnberg, sprejel niz zakonov, ki pomenijo uveljavljenje skrajnih točk narodnosocialističnega programa v zakonodaji in v vsem javnem življenju. Doslej so bili nekateri pretirani nazori o čistoči in visoki vrednosti nemškega plemena le doktrina stranke, ki se ji ni bilo treba podvreči v celoti, po sprejetju novih zakonov o nemški zastavi, o nemškem državljanstvu in o zaščiti nemške krvi ter nemške narodne časti pa postaja marsikateri predsodek zakon, ki ga bo moralo nemško ljudstvo upoštevati in strogo izvrševati.

Medtem ko ima zakon o državni zastavi le bolj formalni značaj, posegata ostala dva zakona globoko v vsakdanje življenje. Z odglasovanjem zakonov in s podpisom merodajnih vladnih mož je okoli 600.000 dosedanjih nemških državljanov izločeno iz občestva nemškega naroda in vsi ti stotisoči, pripadajoči k židovskemu plemenu, so ostali politično brezpravni. Narodni socializem je ob času svojega obstoja izdelal teorijo o manjvrednosti židovskega življa do najmanjše podrobnosti. Znanost je nekako z veseljem sodelovala pri utemeljitvi te teorije ter je antisemitizem kljukastega križa podprla s statističnimi podatki iz vseh mogočih področij. V Nemčiji je svet globoko prepričan o absolutni škodljivosti mešanja med arijsko in semitsko raso. Temeljiti Nemci so preiskali na stotine primerov takega mešanja in iznesli končni zaključek, da tako mešanje daje fizično, umstveno in moralno popolnoma degenerirano potomstvo.

Biologom so se pridružili narodni gospodarji in kriminalisti; prvi pravijo, da židje že več ko 2000 let niso ustanovili niti najmanjšega selišča, marveč prihajajo vedno na gotovo, ko je najtežje delo že opravljeno, ko je prvo pokolenje naselnikov že premagalo vse težkoče in ko se je začelo med njimi ustanavljati blagostanje. Ta trditev pravi, da žid nikjer ni produktiven, marveč ima samo to sposobnost, da vešče izkorišča ljudstvo, ki proizvaja dobrine. Kriminalisti so prevrnili vse sodne arhive in ugotovili, da so židje v pretežni meri udeleženi pri onih deliktih, ki zahtevajo veliko moralno propalost, brezdomovinstvo in zvijačo za izigravanje obstoječih zakonov. Iz zbranega gradiva izhaja, da so židje, ki jih je v Nemčiji samo 1%, udeleženi pri slučajih trgovine z belim blagom, pri navijanju cen, pri kridah, deviznih prestopkih, pri tihotapstvu, skratka pri vseh zločinih, kjer je treba poleg moralne propalosti še lepo dozo pretkanosti in cinizma, z odstotkom, ki je dvanajstkrat do trinajstkrat večji, nego odstotek njihovega življa v Nemčiji. V zvezi s tem so židom odrekli vsako sled morale, češ da je to pač delež naroda, ki že skoro 2000 let sedi za trgovsko lavico ali menjalničnim pultom in preži na svoje žrtve. Pri tem poudarjajo zlasti okoliščino, da je sv. pismo stare zaveze kot zgodovina židovskega ljudstva najzgovornejša priča za podedovano nemoralnost tega plemena.

Branitelji židov so takisto porabili veliko truda, da dokažejo zasluge semitov za nemško kulturo. V debati o velikem kriminalnem odstotku židovskega življa so omenjali, da je v vojni padlo več židov in da jih je bilo z železnim križem odlikovanih več, nego Nemcev, seveda v razmerju njihovega števila. Nadalje so ugotavljali nesporne zasluge, ki jih ima židovski živelj za nemško gospodarstvo, za kulturo in osobito za razvoj nemške književnosti. O teh zaslugah bi se dale napisati cele knjige kajti razen Madžarov menda na svetu res ni naroda, kjer bi se bili židje gospodarsko, politično in kulturno tako razbohotili. Čistokrvni Nemci pa so pripravljeni, da vse ogromno židovsko znanstveno, umetniško in gospodarsko delo izločijo iz nemške kulture, tako visoko cenijo svojo hipotetično krvno in plemensko čistočo.

Z novim zakonom o nemškem državljanstvu bo kljukasti križ morda res potegnil ostro črto med arijci in semiti. Slednjim je prepovedano posluževati se nemških zastav, prav zasmehljivo pa jim zakon dovoljuje nositi židovske odznake in ambleme. Od tega velikodušnega dovoljenja do znane rumene krpe, ki so jo morali nositi na obleki židje v srednjem veku, je morda samo še korak. Connubium med Nemci in židi je odslej zakonito prepovedan, iz raznih poročil pa je znano, da je tudi commercium močno otežkočen, tako da položaj židov v Nemčiji nikakor ne bo zavidanja vreden. Vse kaže, da imajo protižidovske določbe glavni namen, prisiliti žide, da se izselijo iz Nemčije, kjer jim po vsem tem res ne bo več obstanka.

Ta zakon ima tudi določbe, ki se ne tičejo samo semitov, marveč se bodo dale raztegniti tudi na vsakega čistokrvnega Nemca, kadar njegovo dejanje in nehanje režimu kljukastega križa ne bo povsem po volji. »Polnopravni državljan je samo oni pripadnik nemškega plemena ali plemensko sorodne krvi, ki s svojim vedenjem dokaže, da je voljan zvesto služiti narodu in državi.« Kolikor besed, toliko raztegljivih pojmov, ki se dado tolmačiti zoper vsakogar, kdor bi ne bil »voljan zvesto služiti narodu. Koliko možnosti za postopek proti marksistom, liberalcem in ultramontancem! Zadnji teden so si Nemci pripovedovali od ust do ust, da bo nürnberška nedelja zadala odločilen udarec »političnemu katolicizmu« v Nemčiji in so zato opozarjali svoje zveste, naj nikakor ne zamudijo odpreti radia. Zdi se, da poslušalci niso prišli na svoj račun, saj sprejeti trije zakoni nikjer niti z besedo ne omenjajo drugih nasprotnikov režima kakor žide, vendar pa objavljeni izvlečki teh zakonov razločno govore onim, ki znajo čitati med vrsticami. Tega načina čitanja so tudi v Nemčiji ljudje sedaj že prav dobro vešči.

VODJA HITLERJEVCEV BO VEDNO TUDI VLADAR NEMČIJE

Hitler o diktatorskem ustroju nemške države — Od stranke izvoljeni vodja je tudi poglavar države in poveljnik vojske — Zaključek nürnberškega kongresa

Nürnberg, 17. septembra. n. Kongres nemške narodne socialistične stranke je bil snoči zaključen z novim govorom državnega kancelarja Adolfa Hitlerja, ki je zbudil silno pozornost ne samo v Nemčiji, ampak tudi v vseh evropskih diplomatskih in političnih krogih. Ugledni člani nemške narodne socialistične stranke smatrajo ta govor za Hitlerjevo politično oporoko.

Državni kancelar Hitler je v svojem govoru med drugim izjavil:

Treba si je postaviti vprašanje, kako je mogel nemški narod, ki je te dni na kongresu v Nürnbergu pokazal vso svojo življensko silo, v preteklosti doživeti tako bedne rezultate in da si ni mogel zavarovati svoje svobode. Nemški narod se mora brezmejno zahvaliti politično-vojaškemu zadržanju narodne socialistične stranke. Mnogi narodi bi bili prav zadovoljni, če bi imeli takšno politično in avtoritativno organizacijo, kakršno ima Nemčija. V nacionalnem interesu nemškega naroda je, da se ves podredi volji stranke in da se vsak član stranke podredi volji strankinega vodstva. Vodja je stranka in stranka je vodja.

Ne vem, kdaj bom zatisnil oči, vem pa, da bo narodna socialistična stranka živela dalje. Vem, da bo preko vseh močnih in slabih voditeljev odrejala in ustvarila bodočnost nemškega naroda. To verujem in to vem. Na tem krepkem temelju bo zgrajen ustroj nove nemške države. Stranka mora dati nemškemu narodu voditelja. Vojska mora biti popolnoma zvesta voditelju, ki ga stranka izbere in mora ohraniti organizacijsko silo nemške države, ki ji je poverjena. Čim stranka proglasi voditelja, postane ta gospodar stranke, vrhovna glava države in vrhovni poveljnik celokupne vojaške sile.

Ko bo to sprejeto med temelje nemške države, bo lahko prenesla vse viharje bodočnosti. Stranka in vojska sta dva temeljna stebra nemške države, ki morata vedno misliti, da skupno izpolnita svojo nalogo. Stranka daje narodu vodstvo, narod pa vojski vojake. Ti dve sili skupaj dajeta nemški državi notranji mir in silo, za notranjo in zunanjo uveljavitev.

Govoreč o starih germanskih plemenih in o nemški parlamentarni demokraciji, je Hitler poudarjal, da je morala razpasti radi svoje notranje slabosti. **Monarhija je v Nemčiji zgrešila svoje poslanstvo prav tako kakor krščanske veroizpovedi.**

V nasprotju z razhodnimi stremljenji posameznih germanskih plemen je krščanstvo vzgojilo prvo močno zavest skupnosti. Krščanstvo je na ta način pomenilo prvo zedinjenje nemških plemen z verskim nazorom o svetu kot moralni skupni vrednoti.

S tem pa, da so krščanske veroizpovedi začele sodelovati v parlamentarni demokraciji in da so se zagnale v razkrojne borbe, je krščanstvo napravilo ogromno škodo.

Vsi nemci morajo zato postati narodni socialisti. Najboljši narodni socialisti morajo postati možje stranke, najboljši strankarski tovariši pa moraje prevzeti vodstvo državne uprave. Naš cilj naj bo, da obnovo naroda in države izročimo nacionalnim socialistom.

Narodni socializem je prisiljen biti nestrpen. Ne gre za to, ali je nestrpnost lastnost nemškega naroda, marveč za to, da je koristna nemškemu narodu. Če bi boljševizem dosegel svoj cilj in uničil nekatere narode, bi ne bilo več ne državnih ne verskih vrednot ne znanstva in ne ostalih kulturnih pojavov.

Prva posledica protižidovskih zakonov v Nemčiji

Berlin, 17. septembra. AA. Zaradi zakonskih določb da židje ne smejo imeti nežidovskih služkinj izpod 45 let starosti, mora sedaj 6.000 arijskih žensk, ki so doslej služile v židovskih hišah, poiskati novo zaposlitev in nove poklice

Znižanje uradniških plač

Znašalo bo povprečno 7% in stopi v veljavo s 1. oktobrom — Vlada utemeljuje znižanje s pocenitvijo življenjskih potrebščin in s potrebo saniranja državnih financ

Beograd, 17. septembra. p. Ministrski predsednik dr. Stojadinović se je danes dopoldne vrnil v Beograd. Popoldne se je sestal ministrski svet, na katerem so bili sprejeti važni sklepi. O seji je bil izdan naslednji komunike:

»Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila danes od 17. do 19. ure, je bila poleg drugih resornih sklepov sprejeta tudi uredba o ZNIŽANJU OSEBNIH PREJEMKOV DRŽAVNIH in samoupravnih uslužbencev. Uredba ima zakonsko veljavo.

Znano je, da so cene živežu in drugim življenjskim potrebščinam v zadnjih letih tako padle, da morda obče ni upravičen obstoj posebnih draginjskih doklad. Vpoštevajoč to okoliščino na eni strani, na drugi strani pa dejstvo, da so se državni proračuni zadnja leta stalno zaključevali z znatnimi deficiti in da je neobhodno potrebno izvajati iz tega dejstva nujne ukrepe, se je kraljevska vlada odločila znižati draginjske doklade. Prisiljena je k temu ukrepu, ker je predhodno že izvršila zmanjšanje materialnih izdatkov, a zaradi gospodarske krize ni mogoče ta trenutek niti misliti na povečanje davčnih bremen.

Kraljevska vlada se nadeja, da bodo uradniki in vpokojenci sami razumeli ta ukrep kot korak za saniranje državnih financ, ker smejo samo v urejenem finančnem stanju države pričakovati, da se jim bodo njihovi prejemki izplačevali ob pravem času in pri polni vrednosti nacionalnega denarja.

Po sedanjem stanju osebnih izdatkov bo znašalo znižanje draginjskih doklad okrog 400 mil. Din, kar pomeni povprečno približno 7-odstotno znižanje celokupnih prejemkov uradnika ali vpokojenca. Znižanje se bo izvršilo pričenši pri ministrih, banih in najvišjih državnih uradnikih pa do najnižjih. Od tega se izvzamejo samo aktivni podoficirji v vojski in starovpokojenci, ki so bili vpokojeni po zakonih pred letom 1923.

To uredbo bo objavil finančni minister 19. t. m., v veljavo pa bo stopila 1. oktobra t. l.«

Usoda Društva narodov na tehtnici

London, 17. septembra. AA. Po Mussolinijevem odgovoru na ženevske izjave francoskih in angleških državnikov se merodajni londonski krogi vprašujejo, kaj bo z ženevsko ustanovo in s svetovnim mirom, če ne bosta Velika Britanije in Francija po oboroženem spopadu Italije in Abesinije nastopili proti napadalcu z nobenimi sankcijami. Angleško javno mnenje odgovarja na to vprašanje tole:

Društvo narodov bo v tem primeru likvidirano, italijanska stremljenja pa se ne bodo zadovoljila samo z Abesinijo. Umljivo je, da bo tudi Nemčija skušala »civilizirati kak majhen narod«.

Podobno mislijo tudi angleški politični krogi, ki so glede nadaljnjih dogodkov zelo pesimistični. Tako so včeraj v merodajnih krogih v Londonu poudarjali, da bi **za primer vojne v Abesiniji samo skupna francosko-angleška blokada Italije mogla ohraniti avtoriteto Društva narodov in svetovni mir.**

To razpoloženje angleškega javnega mnenja se zrcali najbolje v govoru, ki ga je imel snoči poslanec in bivši minister delavske vlade Greenwood, ki je med drugim izjavil: **Govore, da bi sankcije proti Italiji pomenile vojno, jaz pa trdim, da so sankcije edino učinkovito sredstvo, ki more preprečiti vojno.** Če bodo sankcije stopile v veljavo, potem ne more niti najmočnejši narod začeti vojne. Tudi največji narod bi v tem primeru doživel polom. **Sedaj je na kocki bodočnost Društva narodov in vsega človeštva.** Če se bomo sedaj obotavljali bo polom neizbežen. Če bo Mussolini mogel izvesti sedaj svoje razbrzdane načrte, bo v par letih njegov brat Hitler storil isto.

Skrbi Francije

Pariz, 17. septembra. n. Vojaške priprave v Angliji povzročajo francoskim političnim krogom vedno več skrbi, ker kažejo, da angleška vlada ne namerava napram Italiji odstopiti niti za korak. Najmanj, kar bo zahtevala, so sankcije, če pa te ne bodo zalegle, je pripravljena tudi za vojno, če ne bo Italija opustila svojih vojaških načrtov. Vedno bolj jasno uvidevajo, da v Londonu in v Rimu ne računajo več z mirno likvidacijo abesinske afere. Zaradi tega postaja za Francijo situacija zmerom težja. Če Francija ne bo pristala na sankcije, bo Anglija kljub temu ubrala svojo pot, obenem pa bo preklicala vse svoje obveznosti glede jamstva za francosko varnost. Locarnski pakt in vse ostale pogodbe, ki jih je Francija sklenila zaradi lastne varnosti, bodo ostale le še na papirju. Če pa bo pristala na sankcije, ne bo mogla ohraniti prijateljstva Italije, ki zahteva aktivno francosko pomoč v primeru vojne med njo in Anglijo.

Kriza francoske vlade že obstoja, kakor vse kaže, in jo bo formalno izzval sam predsednik republike, ker ne bo hotel prevzeti odgovornosti za položaj, v katerem se je znašla francoska republika.

Vstaja v zapadni Indiji

London, 17. septembra. n. V razvoju vojaških operacij v severo-zapadnem obmejnem ozemlju Indije je prišlo do hudih bojev. Angleži so v borbi angažirali nad 30.000 vojakov. V kolonijalni vojni so prvič uporabili tanke in večje število letal. Vstaško pleme Momanda, ki šteje nekaj tisoč vojakov, oboroženih s puškami, se je zelo pogumno branilo.

„Puške bodo počile same"

Mussolini: Ženevski sklep o sankcijah proti Italiji bi utegnil povzročiti popolno izpremembo zemljevida

Pariz, 17. septembra. AA. Predsednik italijanske vlade Mussolini je sprejel korespondenta »Matina« in mu o položaju izjavil med drugim:

Šli bomo po poti, ki smo si jo začrtali. **Proti evropskim narodom se bomo vedno vzdržali vsakega tudi najmanjšega sovražnega dejanja, če pa bo kdo nastopil proti nam s sovražnim dejanjem, bo to pomenilo vojno. Italija si ne želi vojne, toda prav tako se je tudi ne boji.**

Združene sile internacionalizma so hotele z udarcem proti Italiji ponižati fašizem. To se jim ni posrečilo, posrečilo se jim je le to, da so Italijo razdražili, kar se ne bo tako hitro poleglo. Italijanski narod je bil vedno pristopen čuvstvom prijateljstva, vendar pa ni nikoli pozabil žalitev.

Franciji izrekam priznanje za njeno prijateljsko prizadevanje v korist Italije. S tem dela velike usluge interesom Evrope. Ali bo Francija hotela sankcije? To je edino vprašanje, ki ga ji postavljamo, ker poznamo njen kočljivi položaj. **Kar se tiče ostalih držav, naj vedo, da bi sklep o sankcijah utegnil povzročiti nevarnost popolne izpremembe evropskega zemljevida.** Spoznali bi, kaj pomeni odbiti Italijo, ki zahteva delno izpremembo v razdelitvi zamorskih posestev in s tem popravek storjene krivice.

Proti angleškemu narodu smo od nekdaj gojili najiskrenejše prijateljstvo in zdi se nam prav čudno, da nam ta narod, ki ima pod seboj dober del sveta, odreka košček zemlje na afriškem soncu.

Osebno sem vedno zagotavljal Veliki Britaniji, da bom vestno spoštoval britanske interese v Abesiniji, toda interesi, zaradi katerih se Velika Britanija kaže tako trdovratno v tem sporu, so nekje drugod. Tu ne gre za partijo pokerja, če pa rabimo ta primer, potem igra Italija v tej igri s karto, na katero je postavila vse svoje življenje. Italija je odločena igrati s to karto do konca.

Italija želi na eni strani zavarovati svojo posest v Vzhodni Afriki, na drugi strani pa ustvariti nove možnosti za naseljevanje svojega prebivalstva, ki se naglo množi. **Puške v vzhodni Afriki bodo počile same od sebe, ker si tam stoji nasproti 400.000 oboroženih Abesincev in 250.000 Italijanov. Italijanski narod zelo mirno in hladnokrvno pričakuje nadaljnjih dogodkov. Nova Italija razpolaga z zelo daljnosežnimi možnostmi za mobilizacijo svoje oborožene sile. Doslej je mobilizirala okoli milijon mož. Če bi bila sila, lahko v 24 urah mobilizira še 10 milijonov, ne da bi odtegnila od dosedanjega dela delavce, zaposlene v industrijah, važnih za državno obrambo. Če bi se kdo drznil začeti vojaške sankcije proti Italiji, bo zmožna še večjih vojaških naporov.**

Mars na pohodu

Koncentracija abesinske vojske ob italijanski Somaliji — Obsežni angleški obrambni ukrepi

Addis-Abeba, 17. septembra. w. Vse priprave za mobilizacijo abesinske vojske so končane. V provinci Bali v bližini italijanske Somalije se vrši koncentracija abesinskih čet, ki štejejo približno 100.000 mož pehote, 200 konjenikov in 200 meharistov. General Mangša, bivši abesinski opravnik poslov Abesinije v Rimu, je odpotoval v Valego, kjer bo organiziral armadni zbor. Menijo, da se bo na severno-vzhodni abesinski meji že spočetka razvila gverilska vojna. V bližini Asabe je baje že prišlo do hudih spopadov med Italijani in Somalijci.

Včeraj je prispela v Addis Abebo skupina belgijskih rezervnih oficirjev, ki bodo takoj prevzeli službo v abesinski vojski.

Angleške vojne ladje v grških vodah

Atene, 17. septembra. n. Kakor znano, je te dni križalo po grških vodah več italijanskih vojnih ladij. Po poslednjih vesteh bo prispelo v grške vode te dni še angleško brodovje. Najprej bodo priplule edinice prvega in tretjega angleškega rušilskega brodovja nato pa še ostale večje ladje. Vsidrale se bodo v lukah na Krfu, Navarinu in Argostoli.

Zavarovanje Gibraltarja

Gibraltar, 17. septembra. AA. Semkaj je prispelo pet angleških torpedovk in ena ladja za polaganje min. Uradni listi objavljajo, da je v vhodu v južno pristanišče postavljena podmorska mreža. Vhod v to pristanišče je prepovedan.

Varnostni ukrepi v Egiptu

Kairo, 17. septembra AA. Velika Britanija glede zaščite nevtralnosti Egipta v morebitnem spopadu v vzhodni Afriki ne bo ničesar pokrenila brez sporazuma z egiptsko vlado. Prav tako ne bo izdala nobenega ukrepa, ki bi kršil egiptsko nadoblast. Uradno poročilo pristavlja, da je predsednik egiptske vlade dobil o tem tudi pismeno izjavo angleške vlade.

Stališče Južne Afrike

Johannesburg, 17. septembra. AA. Južnoafriški minister za državno obrambo je imel v Lydenburghu govor, v katerem je omenil tudi stališče Južnoafriške unije do italijansko - abesinskega spora. Dejal je, da bo Južna Afrika vestno izpolnila svoje obveznosti do Društva narodov, vendar pa ne bo pristala na to, da bi sprožila le en strel zaradi tega spora. Streljali bomo le tedaj, če bi kdo neposredno ogražal interese južnoafriškega naroda.

Vojna neizogibna

Berlin, 17. septembra. n. Švicarska brzojavna agencija poroča, da je zavladalo tudi v Švici prepričanje, da je vojna neizbežna. Že nocoj ali jutri se bo sestala vlada, da razpravlja o položaju in vlogi Švice.

Tudi Nizozemska se vznemirja

Haag, 17. septembra. n. Ob otvoritvi jesenskega zasedanja poslanske zbornice, je kraljica prečitala prestolni govor, v katerem je naglasila, da ostane Nizozemska predvsem zvesta Društvu narodov, vendar sedanje težke situacije v Evropi in na svetu pa je potrebno, da se izdajo nujne odredbe za obrambo nizozemske kraljevine, ki mora ohraniti suverenost in nevtralnost.

Pol stoletja že dolnje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Živahna politična kretanja

Posvetovanja poslancev iz kluba skupščinske večine — Trzavice v opoziciji — Kaj je delal v Beogradu g. Vilder

Beograd, 17. septembra. p. Včeraj in danes je bilo v Beogradu jako živo. Glavni interes je bil v teku današnjega dneva posvečen seji kr. vlade, ker se je doznalo, da bo ministrski svet sklepal o znižanju prejemkov državnim nastavljencem. Že pri proračunski razpravi v senatu je finančni minister naglasil potrebo redukcije osebnih izdatkov in vlada je to napoved izvršila. Redukcija znaša 7 odstotkov. Ni pa še jasno ali je linearna, ali pa bo stopnjevana po višini prejemkov.

Mnogo pozornosti je vzbudila v politični javnosti tudi včerajšnja seja širšega odbora kluba vladine večine. Računalo se je, da se te seje ne bodo udeležili oni poslanci, ki so se odločili za izstop iz večine. To pa se ni zgodilo. Nasprotno, na sejo so prišli tudi taki poslanci, ki so se notorično že odločili za prehod v druge klube. Očividno so računali, da pride do debate o političnem položaju, in zdi se, da so gotovi krogi hoteli porabiti priliko, da zanesejo v situacijo še večjo zmešnjavo. Toda na splošno presenečenje se na dnevni red seje ni postavila politična razprava, temveč le diskusija o tem, kako bi bilo najbolje urediti vprašanje kmečkih dolgov.

Razprava o tem vprašanju je bila zelo živa. Zlasti so bili opaženi govori poslanca dr. Kožulja, ki je svoj čas snoval organizacijo dolžnikov v kraljevini Jugoslaviji, Milovana Lazarevića in Josipa Benka, ki so se vsi zavzemali za sistem razdolžitve s pomočjo javnih sredstev in razdolžitvenih obligacij. Poslanec Benko je zlasti dobro dokazal, da je dosedanji način čisto upravne zaščite mnogo pripomogel k zastoju gospodarskega življenja, ter je podčrtaval tudi potrebo primerne zaščite malega obrtnika in trgovca.

Navzoči resorni ministri so z veliko pozornostjo poslušali izvajanja govornikov. Konferenca pa je končala brez vsakega sklepa. Jutri se tudi odbor kluba sestane k ponovni seji, na kateri bo razpravljal o prehrani pasivnih krajev.

Mnogo se razpravlja v krogih vladne večine, a tudi parlamentarne opozicije o sklicanju Narodne skupščine. Splošno se izraža želja, naj bi se Narodno predstavništvo sestalo čim prej ter izvolilo odbore za proučevanje političnih zakonov, ker se smatra, da bi s pospešenim sprejemom novih političnih zakonov omogočilo, da se parlament energično posveti vedno nujnejšim gospodarskim in socialnim vprašanjem. Do sedaj pa predlogi o teh zakonih še niso končnoveljavno izdelani in zato se v poduče-nih krogih zatrjuje, da zaenkrat še ni računati s sklicanjem Narodnega predstavništva.

Vojvodinski poslanci, ki so izstopili iz kluba večine, so osnovali svoj klub, ki ga vodi poslanec dr. Mirko Kosić. Za 25. t. m. je sklicana v Skoplje konferenca poslancev iz vardarske banovine, da zavzame svoje stališče.

Tudi v vrstah združene opozicije ni položaj dosti bolj ugoden. Kakor se doznava, je poset Vilderja v glavnem veljal razčiščenju med beograjskimi voditelji združene opozicije in dr. Mačkom. Izgleda, da sta gg. Davidović in Joca Jovanović postala nekoliko nestrpna in da smatrata za potrebno, da bi dr. Maček vendar že enkrat preciziral svoj program. Vse kaže, da se s to zahtevo polagoma solidarizirajo tudi samostojni demokrati, ki pripadajo koaliciji z dr. Mačkom. G. Vilder, ki je povodom konference Male antante imel na Bledu daljši razgovor tudi s predsednikom vlade, se je, kakor so listi že poročali, sestal tudi v soboto v Beogradu z g. Stojadinovićem. G. Vilder se je vrnil v Zagreb, kjer se je danes vršila seja Mačkovih poslancev. Govori se tudi to, da sta gg. Davidović in Joca Jovanović ponovno izrazila željo po osebnem sestanku z dr. Mačkom.

Seja Mačkovih poslancev

Zagreb, 17. septembra. n. Danes se je pričela v Zagrebu na stanovanju dr. Mačka velika konferenca narodnih poslancev, ki so bili izvoljeni na njegovi listi. Konferenca se bo jutri še nadaljevala. Na konferenci so danes obravnavali splošno politično situacijo in razpravljali o poročilu, ki ga je podal Vilder o svojih razgovorih z beograjskimi šefi opozicije. Rezultati posvetovanj se čuvajo v najstrožji tajnosti. Bržkone pa bo jutri zvečer objavljen komunike.

Prehrana pasivnih krajev

Beograd, 17. septembra. p. Gospodarsko finančni komite ministrov je imel danes krajšo sejo, na kateri se je nadaljevala razprava o prehrani pasivnih krajev. Sestavljen je bil definitivni načrt in za jutri je napovedan sestanek narodnih poslancev večinskega kluba, katerim bo minister za socialno politiko poročal o tem vprašanju in bodo imeli priliko, da napram načrtom vlade zavzamejo svoje stališče.

Avdience in konference

Beograd, 17. septembra p. Ban dunavske banovine Stanislav Paunović se je mudil danes v Beogradu in sta ga sprejela v avdienci kraljeva namestnika dr Stanković in dr. Perović.

Predsednik finančnega odbora Narodne skupščine dr. Marko Kožulj je bil danes dopoldne pri notranjem ministru dr. Antonu Koroščcu.

Pomemben sestanek naših železničarjev

V nedeljo je sklical oblastni odbor Udruženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani informativen sestanek, ki se je vršil v steklenem salonu ljubljanske kolodvorske restavracije. Sestanka se je udeležilo po 56 podružničnih delegatih nad 4000 organiziranih železničarjev področja ljubljanske direkcije.

Predsednik oblastnega odbora g. Zupanič je otvoril sestanek ter prešel takoj na poročilo o delovanju, naporih in borbah Udruženja za izboljšanje položaja železniškega uslužbenstva. Iz poročila se je moglo razbrati le malo razveseljivih vesti, saj še do danes niso urejena in se ne izvajajo niti ona določila, ki jih jamčijo zakon in različni pravilniki našemu železničarju. Nadrejene oblasti kažejo v premnogih primerih le slabo razumevanje za različna vprašanja, ki so za obstoj železničarja življenjskega pomena.

Železničar, ki vrši v sestavu državnega nameščenstva čisto gotovo eno najtežjih in najnapornejših služb, je napram ostalim uslužbencem danes zapostavljen tako glede plač, kakor tudi glede napredovanja itd.. Najtežje pa je vprašanje železniškega delavstva, ki ob sedanjih prejemkih nikakor ne more več vzdržati v težkem življenjskem boju ter zaradi tega stalno narašča število tuberkuloznih ali drugače obolelih delavcev. Da je tako stanje nezdravo in škodljivo ne samo za prizadeto delavstvo, temveč za ves stan železničarjev v splošnem, mora biti jasno vsakomur. Železniška uprava bi morala skrbeti, da z dovoljnimi in dostojnimi materialnimi pripomočki zavaruje preživljanje svojih uslužbencev, ker le na ta način bo imela na razpolago sposobne in zdrave ljudi, ki so za vršenje delikatne železniške službe neobodno potrebni. Vso dobo od osvobojenja pa do danes se Udruženje trudi za izboljšanje tega stanja. Doseglo je tudi uspehe, ni pa našlo onega razumevanja, ki bi ga bilo vredno z ozirom na svoje koristno delo med našimi železničarji.

V debato je poseglo veliko število delegatov podružnic, ki so iznašali težnje in zahteve, ter nazorno dokazovali vse one krivice, ki jih trpi železničar. Obširno poročilo je podal tudi g. Simončič, I. tajnik centralnega odbora UJNŽB iz Beograda.

Med delegati je prišlo do soglasnega sklepa, da je treba s pomnoženimi silami nadaljevati organizacijsko delo in poiskati vse legalne pripomočke, ki bi jim lahko koristili pri njihovem delu. Predvsem pa je bilo sklenjeno apelirati na naše dnevno časopisje, da v bodoče posveča vso pozornost železničarskemu stanu ter se zavzame za pravilno obveščanje javnosti o težnjah, delu in življenju našega železničarja. Ta predlog je bil soglasno in z odobravanjem sprejet, vse članstvo pa, ki je tudi na tem sestanku ponovno poudarilo, da ni njegova organizacija politična, temveč samo strogo strokovna stanovska organizacija, ki se ne meša in ne bavi z dnevno politiko pričakuje, da ga bo naš tisk v njegovih stremljenjih podpiral in mu izkazoval ono pozornost, ki jo z ozirom na svoje število in svoje javno udejstvovanje zasluži.

Ob koncu zborovanja, ki je trajalo nad 4 ure in na katerem so se poleg navedenih vprašanj razmotrivala tudi vprašanja notranjega organizacijskega dela, predvsem organizacije lastnega »Glasnika« in tiska, so bile izdelane in sprejete smernice za bodoče delo, v katerem naj železničarji podvoje svoje moči in napore, da bo dosegel naš železničar že vendar enkrat priznanje vsaj onih pravic, ki mu gredo po že veljavnih zakonih in pravilih. Naš železničar je prepričan, da ga bosta naša javnost in naš dnevni tisk v tej borbi za izboljšanje prilik podpirala in mu pomagala v vsakem pogledu.

Železniški popust za sezonske delavce

Beograd, 17. septembra. AA. Poljedelsko ministrstvo razglaša, da je vsem poljedelskim sezonskim delavcem, ki so si pri svojih delodajalcih namesto denarja zaslužili žito ali koruzo, dovoljen popust, tako da plačajo le tretjino vozn'ne za prevoz tega blaga. Na tovornem listu morajo dodati potrdilo delodajalca, da so žito zaslužili namesto denarja in koliko kilogramov so na ta način dobili. Občina potrdi, da so navedbe delodajalca resnične. Popust velja v času od 10. septembra do 31. decembra t. l. od vseh postaj na področju severno od Save in Donava in vzhodno od črte Strižívojna — Vrhpolje, Osijek, Beli Manastir, Baranjsko Petrovo selo do vseh postaj, Tretjinska voznina se plača po razredu 5/.

Deputacija Zbornice za TOI v Beogradu

Beograd, 17. septembra. p. V Beograd je prispela deputacija trgovske zbornice iz Ljubljane, da izroči finančnemu ministru znano resolucijo, sprejeto pred dnevi na ljubljanski konferenci gospodarskih zbornic.

Angleški prestolonaslednik na Dunaju

Budimpešta, 17. septembra AA. Angleški prestolonaslednik je včeraj odpotoval z avtomobilom na Dunaj.

Podaljšanje izrednega stanja v Rumuniji

Bukarešta, 17. septembra. AA. Uradni listi so objavili odlok vlade, s katerim podaljšuje za šest mesecev preki sod, ki velja za mesta Bukarešta, Kluž, Černaoci, Jasy, Kišinjav, Galaci, Konstanca, Temisearu in Oradeu in pa za pokrajine Prahovo in Dambovice.

Nova francoska križarka

Pariz, 17. septembra. AA. Prve dni oktobra bodo spustili v morje novo francosko križarko »Dunkerque«. Listi poudarjajo pomen tega dogodka. Križarka bo prva, ki so jo zgradili po l. 1915. Dolga bo 211 m in bo imela 26.500 ton. Grade jo od l. 1932 v Brestu. Zanimivo je, da bodo križarko spustili v morje samo v dolžini 199 m. Bazen je namreč premajhen in bo sprednji del nove vojne ladje zgrajen iz lesa. To je prvič, da grade vojno ladjo na ta način.

Beležke

O žaganju

Za soboto dne 14. t.m. je bil v Mariboru v dvorani Zadružne gospodarske banke sklican zaupni sestanek, na katerem je bilo govora o JRZ. Zanimivo je, da ni prejel vabila na ta sestanek JRZ znani mariborski odvetnik poslanec dr. Andrej Veble, četudi je ves čas igral v vrstah bivše SLS na Štajerskem vodilno vlogo. Bil je v mariborskem vodstvu bivše SLS in je ves čas aktivno sodeloval, tudi tedaj, ko so mnogi stali iz strahu na strani, ki pa so sedaj zopet stopili v ospredje. Tudi je bil dr. Veble dolgo vrsto let podpredsednik mariborskega katoliškega starešinskega akademskega kluba in je v vseh krogih bivše SLS užival velik ugled, zlasti tudi med lavantinsko duhovščino. Postopanje mariborskih vodilnih krogov bivše SLS je zato zbudilo med zaupniki začudenje, posebno pa med duhovščino.

Verjetno je dr. Vebletov greh v tem, da je kandidiral in bil izvoljen na Jevtičevi listi; tega greha očividno ni popravil z vnemo, s katero sedaj podpira vlado kot član njene večine. Zanimivo pa je, da je mariborski sestanek JRZ sklical g. Franjo Žebot, ki je bil pod Jevtičem senatorski kandidat in se je v svojih znanih letakih predstavljal takorekoč kot intimus g. Jevtiča. . .

Pravijo, da bo ista usoda, kakor Vebleta, zadela tudi ptujskega poslanca g. Brenčiča.

Popravljamo krivico

Včeraj smo napisali kot značilno za današnje čase, da se glavno radikalsko glasilo ni niti z besedico spomnilo 50letnice dela in bojev Ciril — Metodove družbe za slovensko stvar. Pri tem smo prezrli »ljubljansko kroniko« ponedeljske izdaje »Slovenca«, kjer se navadno servirajo nedeljske nesreče, polomljene noge in razbite glave. V tej kroniki je v resnici zabeleženo v polnih desetih vrstah, da se je v nedeljo vršila proslava CMD v Trgovskem domu v Ljubljani.

Iz svoje ponedeljkove kronike »Slovenec« običajno prenaša važnejše vesti v svoje redno izdanje, da se seznani z njimi večina njegovih naročnikov. 50letnica Ciril Metodove družbe te sreče ni imela. Vidimo tudi, da je ni zaslužila, ker pripada po »Slovencu« glavna zasluga za nacionalno prebujenje Slovencev na bivšem Štajerskem mariborski Cirilovi tiskarni, ki je tudi v nedeljo praznovala 50 letnico svojega poslovanja in o kateri »Slovenec« tudi ugotavlja, da je pravzaprav ona pripravljala pot za združitev Štajerske z Jugoslavijo. Zato se je član kr. vlade g. minister dr. Miha Krek udeležil v nedeljo proslave 50letnice Cirilove tiskarne in je pri tej priliki poudarjal, da mora tej tiskarni biti hvaležna vsa Jugoslavija.

O morali v odgovornosti

Iz vrst politično upravnega uradništva smo prejeli:

Včeraj ste pravilno opozorili na figarstvo gotove gospode okoli »Glasa Naroda«, ki kakor otrok pred šibo hiti zatrjevati, da ni nič kriva in da so vse drugi napravili . . . Očividno pa ste pri tem prezrli v omenjenem uvodniku glasila bivšega bana in ministra g. dr. Marušiča ter senatorja g. Puclja oni del, v katerem se očita »nekaterim višjim uradnikom, da so res pozabili v svoji strankarski vnemi, da morajo biti predvsem uradniki, ki ne smejo svoje uradne oblasti izrabljati enostransko v prilog svoje stranke in svojih strankarskih prijateljev. Če so taki uradniki bili poprej in če so taki tudi sedaj, je razumljivo, da ne spadajo niti prej niti sedaj v delokrog politike žaganja. Taki uradniki se pač ne smejo čuditi, če nimajo novi ljudje do njih popolnega zaupanja in jih ne bodo tolerirali na njih mestih.«

Ne vem, koga mislijo gospodje okoli »Glasa Naroda«« pod temi »višjimi uradniki«. Morda so to kaki njihovi specielni prijatelji, ki so se pri zadnjem režimu preveč eksponirali za gotovo stranko ali skupino. V splošnem pa moramo uradniki odločno zavrniti to grdo denunciranje. Upravni uradniki, nižji in višji, smo pri svojem delu pač odvisni od volje in nalod svojih šefov. Še prav posebno velja to za uradništvo politične uprave, ki se nanj menda nanaša denunciacija. Tem grša je, ker je vendar znano, kako je ravno g. dr. Marušič kot ban komandiral v velikem in malem.

Sreski načelniki in višji politični uradniki so resnično siromaki. Ako ne poslušajo nalogov svojih predpostavljenih, frče, da se kar kadi za njimi. Ko pa je treba odgovornost za izvršene naloge, se šef lepo umakne in jih celo javno pusti ožigosati kot odgovorne krivce za to, kar so storili kot izvršni organi njegove volje. Potem pa, ljubi sreski načelniki, pakirajte kufre in romajte po Jugoslaviji s svojimi družinami, ali pa — slecite uniforme.

Marksisti čakajo na nove politične zakone

V Sarajevu je imel voditelj socialistov dr. Topalović sestanek svojih somišljenikov. V daljšem govoru je zagovarjal potrebo osnovanja socialistične stranke, ker ni po njegovem mnenju nobena sedanjih strank posebno naklonjena delavstvu. Menil pa je, da na osnovanje socialistične stranke ni misliti vse dotlej dokler ne bodo sprejeti novi politični zakoni. Njegovemu mnenju so se pridružili ostali zborovalci, ki so sklenili, da je treba za sedaj držati skupaj socialiste ter čakati na primeren trenutek za ustanovitev stranke.

Popravek

Med govorniki na shodu gospoda dr. Miha Kreka pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah je nastopil tudi g. dr. Ravnik iz Maribora, ki je v navdušenih besedah slavil voditelja g. dr. Korošca. V našem poročilu je bilo napisano, da je govoril dr. Ravnikar. To je pomota. Govoril je dr. Ravnik, ki je eden glavnih predstavnikov bivše radikalske stranke v Mariboru.

Krvavo obračunavanje z uporniki v Albaniji

Tirana, 17. septembra. AA. Sodišče je izreklo obsodbo šesti skupini upornikov v Fieriju. Eden je obsojen na smrt, dvojica na 20 let, ostali na manjše kazni.

Reorganizacija Abesinije s sodelovanjem DN

Kako si zamišlja odbor petih likvidacijo abesinskega problema

Ženeva, 17. septembra. ng. V Ženevi še nikoli niso bila pogajanja tako zavita v tajnost, kakor so sedanji razgovori na sejah odbora petih. Snoči je strokovni pododbor dovršil svoj elaborat. Njegovo poročilo predlaga reorganizacijo Abesinije s sodelovanjem Društva narodov, nalogo izvršiteljice reform pa naj bi dobila Italija. Društvo narodov naj bi postopalo napram Abesiniji enako, kakor je napram Liberiji.

Odbor petih se je sestal davi ob 11. Seja je trajala do 13., sklenjenega pa ni bilo ničesar. Ko je Laval odhajal s seje, je dejal novinarjem, da se bo odbor ob 16. znova sestal. Poudaril je, da še niso razpravljali o kakih formalnih predlogih, nego le o osnovah za razpravo in nadaljnja pogajanja.

Iz drugih poučenih krogov se je zvedelo, da so nastale težave glede oblike predlogov odbora petih. Gre za to, kako kljub izrednim koncesijam v korist Italije chraniti vsaj na videz abesinsko suverenost.

V ostalem pa je Mussolinijeva izjava dopisniku »Matina« (o kateri poročamo na drugem mestu) učinkovala tako, da so sedaj še poslednji optimisti izgubili sleherni up v srečno likvidacijo abesinske zadeve. Vedno bolj prevladuje prepričanje, da bo treba seči po sankcijah.

Predlogi odbora petih bodo nocoj ali jutri zjutraj sprečeni v Rim, da bo lahko o njih že razpravljal italijanski ministrski svet.

Rim, 17. septembra. AA. Pristojni krogi zagotavljajo, da bo Italija z največjo pozornostjo proučila načrt ženevskega odbora petih, pristavljajo pa, da je upanje za pristanek Italije prav majhno, ker bo načrt vseboval po vsej priliki le kompromisne predloge, ki jih je italijanska vlada že v celoti odklonila na svoji zadnji seji.

Komunike o delu odbora petih

Ženeva, 17. septembra. AA. Po sestanku odbora petih je izšlo tole poročilo:

Odbor petih je danes nadaljeval delo ter razpravljal o možnosti likvidacije italijansko-abesinskega spora. Jutri zjutraj bo nova seja. Na njej bodo končno sprejeli predloge, ki naj služijo za temelj razgovorov.

Španski delegat Madariaga je določilen za posredovalca med obema sprtima strankama.

Dva nedeljska incidenta

Uradni poročili o napadih na orožnike pri Belovaru in Slavonskem Brodu — Štiri smrtne žrtve

Beograd, 17. septembra. AA v Oriovici, srez Slavonski Brod, je bilo 15. t. m. svečano proščenje. Ves dan sta vladala red in mir. Okoli 20.30 pa sta dva orožnika na svojem obhodu prišla do gostilne Mirka Zlatariča, kjer sta slišala, da pojejo protidinastične in protidržavne pesmi. Patrulja je pozvala gostilničarja Mirka Zlatariča, naj zapiše imena oseb, ki pojejo te pesmi, in jih pozove, da se razidejo, krčmo pa v interesu miru in reda zapre.

Čez četrt ure se je patrulja vrnila, toda gosti se še niso razšli in še zmirom so se slišale iste pesmi. Eden izmed orožnikov je stopil v krčmo in pozval prisotne, da prenehajo peti te pesmi in da se razidejo, nato je pa takoj šel iz gostilne.

Čez nadaljnje četrt ure se je patrulja ponovno vrnila in se prepričala, da so gostje še zmirom v gostilni in da pojejo še zmerom iste pesmi. Eden od obeh orožnikov je tedaj skušal stopiti v gostilno, toda neznane osebe so vrata zaprle in mu onemogočile vstop. Orožnik jih je še enkrat pozval, naj prenehajo peti nedovoljene pesmi in se razidejo, nato pa je patrulja zopet odšla. Del gostov se je res razšel, druga skupina, v kateri je bil tudi Pavle Storič, železniški kretničar, službujoč v Starem Petrovem selu, in šla za patruljo. Storič, ki je bil vinjen, je prvi dohitel patruljo in zahteval pojasnila od orožniškega kaplarja Milana Adzoviča, zakaj ga podi iz krčme. Ko sta se prerekala, je nekdo v mraku udaril z večjim kamnom kaplarja Adzoviča, ki se je takoj zgrudil in izpustil puško iz rok. Storič je priskočil h kaplarju Adzoviču in mu zadal z nožem več udarcev v vrat.

Začasni orožnik Todor Vidjenovič, ki je skočil nekaj metrov stran, ko je kaplar Adzovič padel, je sprožil iz uradne puške več strelov v smer, kjer je padel Adzovič. Na mestu je mrtev obležal Pavel Storič.

Neki neznanec iz Storičeve družbe je pobral puško kaplarja Adzoviča. Našli so jo šele drugi dan blizu kraja, kjer se je odigral ta dogodek. Sumijo, da je pri tem napadu sodeloval in da je vzel puško kaplarju Adzoviču Stevan Čokešič, kmet iz vasi Židine, sres Slavonski Brod, ki je bil tisti večer v družbi s Storičem in odšel z gosti proti orožniški patrulji. Imenovani je na begu in je za njim izdana tiralica.

Ranjenega kaplarja Adzoviča so prepeljali v Slavonski Brod v bolnišnico, da mu izkažejo zdravniško pomoč. Vendar je 16. t. m. podlegel ranam.

Razen sreskega načelnika in več orožniških častnikov, ki vrše preiskavo o tej stvari, je odšel na kraj incidenta tudi dr. Milorand Vlaškalin, inspektor notranjega ministrstva, da dožene, kako je prišlo do spopada in koga zadene krivda. V kraju vladata red in mir.

★

Beograd, 17. septembra. Dne 15. t.m. je bilo v Koknici, srez Belovar, cerkveno proščenje, ki se ga je udeležilo okoli 700 ljudi. Ves dan sta vladala red in mir, okoli 20. ure pa je nekdo začel streljati iz revolverja na vrtu blizu cerkve. Dva orožnika sta šla po uradni dolžnosti gledat kdo strelja. Ko sta prišla do vrta, odkoder je prihajalo streljanje, sta slišala še dva revolverska strela z dvorišča kmeta Jože Kraljiča, kjer je bil gostilniški šotor in pri njem okoli sto kmetov. Orožnika sta prišla na to dvorišče in vprašala, kdo strelja. V tem je počilo zopet par strelov s sosednega vrta.

Ker streljanje ni ponehalo in je bilo že več kmetov v šotoru vinjenih, je vodja patrulje odredil, da se preneha točenje pijače, prisotne kmete je pa pozval, da se razidejo. Starejši in resnejši ljudje so se odzvali orožnikovemu pozivu in takoj odšli, več mladih mož se je pa uprlo in so začeli puliti kole iz ograje, da bi se uprli. Takrat se je spet zaslišalo revolversko streljanje s sosednega vrta. Orožnika sta takoj zapustila dvorišče in krenila proti drugemu vrtu. Takrat se je Ante Kovačević, kmet iz Male Cigline, redov na dopustu, odtrgal iz skupine kmetov, ki so ga držali in z revolverjem v roki planil proti vodilelju patrulje orožniškemu narednika Mitroviču, nameril vanj revolver in sprožil, toda strel je ostal v cevi. Narednik Mitrović je v obrambi ustrelil iz svoje uradne puške na napadalca Kovačevića in ga zadel v bedro, da je padel. Narednik Mitrović mu je vzel revolver, v katerem je našel neužgani strel in dve porabljeni vžigalni kapici.

Takoj nato je Vinko Antolić, kovaški pomočnik v Koknici, planil proti narednika Petroviću in sprožil nanj iz revolverja strel, ki ga pa ni zadel; prevrtal mu je le čepico nad čelom. Narednik Petrović je s strelom iz svoje uradne puške zadel Antolića v želodec, da se je zgrudil, nato mu je pa vzel revolver, v katerem sta se nahajala še dva naboja. Iz skupine kmetov je padlo še več strelov proti orožnikoma, na kar je patrulja ustrelila še štiri strele, ki pa niso nikogar ranili. Potem so se kmetje razbežali in zdaj vladata red in mir.

Ranjena Kovačevića in Antolića so prepeljali v belovarsko bolnišnico, vendar sta 16. t.m. podlegla ranam.

Razen sreskega načelnika in več orožniških častnikov, ki so prišli na kraj incidentov, da stvar preiščejo, je odšel tja iz notranjega ministrstva tudi dr. Ivan Mogorovič, inspektor, da dožene, kako je prišlo do spopada in koga zadene krivda.

Sienkiewiczeva oporoka

Varšava, 17. septembra. AA. V dvoru »Obelen Gorek«, ki so ga 1900 podarili kot narodno darilo slavnemu poljskemu pisatelju Henriku Sienkiewiczu v bližini Kjelcov, so našli oporoko slavnega pesnika, ki je umrl, kakor znano, 1916 v Veveyu v v Švici. Sodišče v Kjelcih je potrdilo pristnost oporoke. Objavili jo bodo v par dneh. Vest, da so to oporoko našli 19 let po pesnikovi smrti, je napravila na vsem Poljskem ogromno senzacijo.

Kontingent za naša jabolka v Franciji

Beograd, 17. septembra. AA. Na željo jugoslovenske vlade je francoska vlada sklenila dovoliti kraljevini Jugoslaviji dopolnili kontingent 15 vagonov jabolk na račun tretjega tromesečja in določiti kontingent 50 vagonov jabolk Jugoslaviji za četrto tromesečje. Dovoljenja za uvoz teh 65 vagonov jabolk bodo takoj razdeljena.

Vlak je ubil vojaka

Litija, 17. septembra.

Davi ob 4.15 se je na progi med postajama Sava in Litija primerila smrtna nesreča. V Litijo je sinoči prispelo nekaj vojakov iz Ljubljane in ponoči je bilo naročeno kaplarju Miodragu Markoviču, da zjutraj razvede straže. Ko je opravil svojo službo, se je vračal po sredi proge. Mimo njega je zdrvel vlak proti Savi. Nesrečni Marković je gledal za vlakom, a že je po drugi progi pridrvel brzi tovorni vlak 1142. Lokomotiva je udarila Markovića v hrbet in ga vlekla še precej metrov s seboj. Kretnik Šuster ga je pozneje našel mrtvega na progi in je takoj obvestil orožniško postajo v Litiji in progovnega mojstra. Iz Ljubljane je prispela vojaška komisija in ob 17. uri so Markovića prepeljali z avtomobilom v Ljubljano, kjer bo pokopan.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 17. septembra.

Evropa: Globok ciklon s središčem nad Britanskimi otoki povzroča pretežno oblačno vreme v vsej Evropi in dež v zapadni Nemčiji ter nad Severnim morjem. Visok pritisk prevladuje nad Španijo in Evropsko Rusijo. Temperatura se bo zvišala na zapadu, padla pa v srednji in jugovzhodni Evropi. — **Jugoslavija:** Oblačno prevladuje v vsej državi. Megla nad dravsko in savsko banovino, zjasnilo pa se je nad Primorjem. V zadnjih 24 urah je deževalo v zapadnem delu države. Temperatura je padla v Ljubljani na 9, v Jaši Tomiću pa je dosegla 11 stopinj Celzija.

Vremenska napoved

Novosadska napoved za danes: Pretežno oblačno po vsej kraljevini, mestoma deževno, zlasti v severni polovici države. Temperatura se bo zvišala.

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno, ponekod bolj vedro, zmerno toplo. Tendenca kaže na bolje.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Deževno vreme.

Naši kraji in ljudje

Potovanje z avtobusi iz Nemčije v domovino

Sinoči je odpotovala na Oplenac delegacija Slovencev iz Westfalije, ki so se pripeljali v domovino pod vodstvom Pavla Bolhe v treh orjaških avtobusih. Izlet naših rojakov spremlja tudi ugledni westfalski novinar g. Gerhard Kill, ki nam je zanimivo potovanje z avtobusom opisal v naslednjem kratkem članku:

Ponedeljskega večera so stali pred glavnim kolodvorom v Essenu trije avtobusi, namenjeni, da prepeljejo 90 Slovencev porensko westfalske kolonije za 10 dni v domovino in nato spet nazaj v deželo premoga in železa. Visoko so se nagrmadili na avtobusih kovčegi in zavoji. Ko odbijejo ure polnoč, se požene rdeča karavana skozi essenska vrata proti Renu.

Deset, dvajset, petdeset, prvih sto kilometrov. Dvesto, tristo, — vedno dalje. Dokler dirja karavana skozi Nemčijo, ne vzbuja nikake pozornosti. Stvar je pa takoj drugačna, čim trije avtobusi v sredo opoldne pri Solnogradu zdirjajo na avstrijska tla. Odtod dalje je popotna kolona za več kakor za en dan v pomenku vseh vasic, skozi katere potujejo avtobusi po Avstriji. Izprva se razvija vse čudovito lepo. Avtobusi dirjajo po dolinah, se vzpenjajo in spet padajo. Tako gre to do Sv. Mihaela. Druga noč nastopa. Vozači in popotniki morajo spati, kajti naslednje jutro bo treba vzpenjati se peš na Katschberg. A še prazni avtobusi, preobloženi s prtljago, tu ne morejo sami navkreber. Visoko gori na poslednji vzpetini poprimemo vsi možje. In v nekaj minutah je opravljeno, hrib je srečno prevožen. Pred večerom naj bi prispeli v Ljubljano. Da, če ne bi bilo Ljubelja. Še enkrat mora vse iz vozov. Otroci, žene, fantje, možje, celo starčki se vzpenjajo sredi popoldneva po ljubeljski cesti, vedno više in više. Zdajci je za staro mamico ta napor vendarle prenud. Dvakrat je za stare noge le preveč utrudljivo. Ko v enem dnevu koračiti cele ure v hrib, to začne po malem pešati, jo vzamejo menjaje se možje in mlade ženske pod pazduho. Tako združeni dosežemo poslednji klanec. Res prava popotna tovarišija. Ali je mogel katerikoli napor razbiti sijajno razpoloženje? Ne. Nekajkrat je res pošla sapa. Toda kmalu so bila pljuča spet polna svežega planinskega zraka. Prepevali smo in se smejali. Ves trud potovanja čez klance je bil pozabljen. Vsa ponosna reče stara Slovenka:

— Česa vsega ne stori človek za svojo domovino!

Ko v četrtek vzide mesec nad Karavankami — star rudar meni, da je vse to pogorje starikav cement — se ustavijo avtobusi ob carinski postaji Jugoslavije. Domovina pozdravlja. Prisrčne besede sviđenja zazvenijo v pozdrav bratom in sestram iz tujine. Ko potem zdrvijo avtobusi v temi v dolino, so napori tridnevne poti skoro popolnoma pozabljeni. Pesem, prelepa slovenska pesem se vrsti za pesmijo. Da, vsi jo znajo, čeprav je marsikateri izmed njih že nad 30 let in še več izven domovine. Pojoča razigrana karavana — tako drvijo avtobusi hitreje in hitreje skozi Gorenjsko. Prebivalci vasi hitijo iz hiš in mahljaje pozdravljajo brate in sestre iz črnega revirja. In naenkrat se zablesti v daljavi Ljubljanski grad. Zdaj je sreča povratnikov popolna. Domovina nam žari nasproti, kakor pozdravlja mornarja svetilnik domačega pristanišča.

V Ljubljani vesel in navdušen sprejem. Ljubeznive besede dobrodošlice nam izpregovorijo predstavniki oblastev. In vsepovsod se glasi občudovanje, da je pot, dolga nad 1200 km čez hribe in doline, čez gorske prelaze in vzpetine, potekla tako lepo in srečno. Bil bi greh, če ne bi ob tej priložnosti proslavili svojih treh vozačev in njihovih izvrstnih vozil. Tvrdka Rosenkranz (Dortmund-Witten) ima mnogrede povedano, okrog 25 takšnih orjaških avtobusov. Voznina za vso pot v domovino in nazaj pa znaša 40 mark. — Ko so bile napisane te vrstice, so se izletniki že razšli na svoje domove, kjer preživljajo v krogu svojih dragih srečne dni oddiha. Ali kmalu bodo spet zapeli motorji in šlo bo tri dni jadrno in krepko nazaj v črne revirje.

80-letnica mnogo izkušenega učitelja

Te dni praznuje sivolasi Joško Semolič, nadučitelj v pokoju, svojo 80letnico. Zibelka mu je tekla v Brestovici na Krasu. Njegovo prvo učiteljsko mesto je bilo v Brdih na Goriškem, kjer je služboval 14 let, in nato prav tako dolgo na Tolminskem. Zaradi političnih razmer je moral že leta 1910. predčasno v pokoj. V službi je bil vesten in si je znal pridobiti ljubezen in spoštovanje učencev. Imel pa je tudi mnogo neprijateljev, ki so mu skušali škodovati. Med

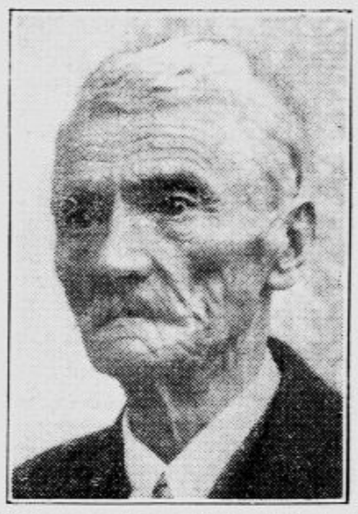

tovariši in znanci je užival ugled in je bil v družbi zaradi šegavosti vedno dobrodošel gost. V vedni borbi za obstanek ni poznal sovraštva in kar mu je usoda naklonila slabega in hudega, vse je vzel flegmatično in to je bila njegova sreča

Ob pričetku vojne je moral bežati, ob prevratu v Ljubljani pa ga najdemo z vojaško kapo in puško na rami, kjer je stražil narodno imetje že kot sivolas starček. Štiri leta je bil Joško slep. Ob požrtvovalnosti in posebni negi g. dr. Drnovška pa je spet spregledal. Pred leti si je tudi natrl nogo, a še vedno rad prikrevsa med tovariše, kjer se počuti najbolj domačega. Nekoliko ga muči naduha pa vzame viržinko in si laže odkašlja. Da je dosegel tako častitljivo starost, je gotovo vzrok njegova ljubezen do prirode; kot strasten lovec je uplenil marsikatero trofejo. Od leta 1926. preživlja kot staroupokojenec svoje jesenske dni v Mariboru. Želimo mu, da bi bili dnevi, ki mu jih je še določila usoda, še jasnejši in mu k njegovemu rojstnemu dnevu toplo čestitamo.

Žlahtna jedila uničena, uspeh pa ostane

Ljubljana, 17. septembra.

Snoči se je v Kazini zaključila prva kulinarična razstava, ki jo je z lepim moralnim, pa tudi z zadovoljivim gmotnim uspehom priredila ljubljanska sekcija Zveze gostiteljskih nameščencev, v kateri se zbirajo naši natakarji, kuharji, slaščičarji, vratarji, natakarice, točaji, sobarice, služkinje, sluge in kar je še podobnih poklicev po obratih hotelske industrije. O tem ne more biti dvoma, da so takšne prireditve eno najučinkovitejših sredstev propagande za tujski promet, pri restavraterjih pa so prireditelji našli malo razumevanja zanjo.

Da je organizacija vkljub odsotnosti vodilnih hotelov in restavracij zmogla tako lepo in tako bogato založeno razstavo, gre mimo razstavljalcev zasluga predvsem predsedniku zveze g. Maksu Klančarju in tajniku g. Francetu Brodniku, ki pa sta tudi med ostalimi člani našla polno delavnih, požrtvovalnih sotrudnikov, mojstra g. Babineka, brez čigar kuharske umetnosti si takšne razstave v Ljubljani vobče ne moremo predstavljati, med ostalimi pa še g. Trinkerja, ki je bil vse te dni in noči na nogah, da je skrbel za nadzorstvo nad prireditvijo. Tolikšna privrženost skupni stanovski stvari je brez dvoma vredna posebne pohvale, saj je znano, da so prav natakarji tista stroka, ki prostega časa takorekoč vobče ne poznajo. Danes je mestni fizikat prevzel razkošne obede — samo na srednji veliki mizi, ki jo je uredila zveza pod vodstvom g. Babineka, je bilo za 4000 Din jedi — da jih po predpisih uniči.

Čisti dohodek so prireditelji namenili skladu za zgradbo Doma natakarjev in kuharjev v Ljubljani, ki je delavcem te panoge brez dvoma bolj potreben kakor komurkoli. Organizacija, ki je doslej združila pod svojim okriljem izmed 600 gostiteljskih nameščencev v Ljubljani okrog 200 ljudi, bo svojo zamisel v nekaj letih prav gotovo izvedla, če bo le še tudi nadalje ostala deležna tako dobrega vodstva in tolikšne stanovske vneme kakor doslej. V zimskih mesecih bo zveza organizirala tekmo hotelskih kuharjev iz vse države, ki bo z borbo za državno prvenstvo v kuharski umetnosti obenem združila veliko revijo jugoslovenskih jedi.

Kid Curney

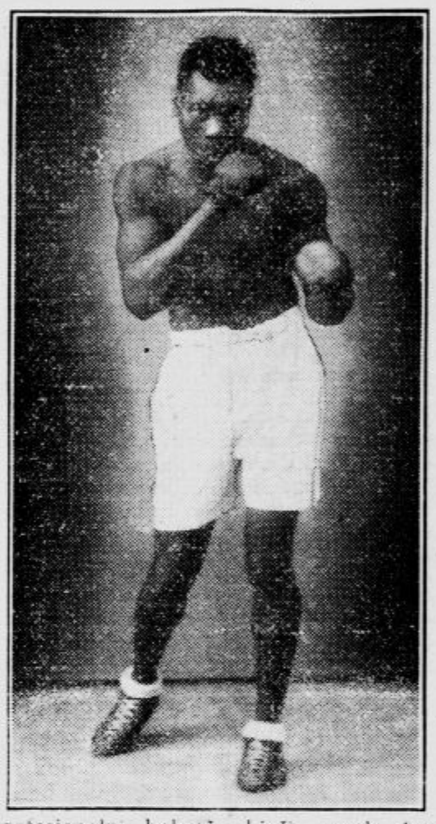

profesionalni boksač, bivši prvak francoske mornarice, sedanji trener SK Slovana, bo v nedeljo nastopil v Delavski zbornici. (Glej članek v sportni rubriki).

Vlomilci so oplenili trgovino v Radomljah

Kamnik, 17. septembra.

V Radomljah je bil včeraj izvršen predrzen vlom v trgovino gospe Katarine Kaplje. Trgovina je v isti hiši kakor znana gostilna, ki jo vodi g. Franc Kaplja. Poslopje je tik novega Sokolskega doma ob cesti iz Radomelj proti Kamniku. Z vitrihom so vlomilci odprli dvoriščna vežna vrata ter vdrli najprej v skladišče, potem pa v trgovino. Tudi vrata v trgovino so odprli s silo. Iz miznega predala so odnesli gotovino okrog 500 Din, potem pa so izpraznili nekatere omare. Odnesli so večjo zalogo perila, čokolade in salam ter mnogo specerijskega blaga, ki ga cenijo na 4.000 Din. Vlomilci se niso prav nič požurili in so pretaknili v trgovini vse kote. Ko so izbrali, kar se jim je zdelo vredno, so se še okrepčali s krepko malico. Pri odhodu so trgovki položili pred vrata leseno skodelico za drobiž, v katero so vtaknili citrono. Vrata so pustili odprta.

Zločinci so ubrali pot preko vrtov in so zjutraj ob polomljeni ograji našli zavoj vezalk za čevlje, v potoku pa več otroških naramnic. Vse to kaže, da so se vlomilci še hoteli pomorčevati iz svojih žrtev in zasledovalcev. Pravega sledu za njimi še ni, gotovo pa je, da so izvršili zločin ljudje, ki dobro poznajo razmere v trgovini. Mengeški orožniki so odkrili sled ter so, kakor upamo, na pravi poti.

Hudožestveniki s
V. R. Gardin-om
pridejo v Ljubljano!!!

V celjski cinkarni ponovno stavka 270 delavcev

Celje, 17. septembra.

Včeraj ob 17. uri je bil delavstvu celjske cinkarne sporočen sklep upravnega sveta, da je upravni svet odklonil zahteve delavstva. Sklep sta sporočila zastopnik cinkarniškega delavstva g. Vodopivec in zastopnik Zveze kovinarskih delavcev g. Leskovšek iz Ljubljane. Navzoča sta bila tudi zastopnik ljubljanskega glavarstva g. inž. Kubias in ravnatelj Delavske zbornice. Delavstvo je glede na sklep upravnega sveta cinkarne ob 18. stopilo v stavko, vendar je ostalo v tovarni. V celoti stavka okrog 270 delavcev. Obratuje samo tovarniška električna centrala, v kateri je zaposljenih 9 oseb.

V kratkem času izgine zobni kamen
vzemi dnevno
SARGOV
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Slovita mala igralka v Ljubljani

Danes bo v Elitnem kinu Matici ljubka premiera z mlado, petletno filmsko zvezdnico Shirley Temple, ki je dandanes ena najbolj priljubljenih igralk in s svojo slavo daleč presega nekdanjega čudežnega otroka Jackieja Coogana in njegove naslednike. Film se imenuje »Šanghaj—Newyork—Pariz« in razen Templove igrata v njem še Gary Cooper in Karola Lombardova. Evo kratke vsebine:

Jerry in Pennie živita v hudi stiski v Newyorku. Jerry se mora oprijeti svojega starega poklica — goljufanja. Posreči se mu, da proda rudnik zlata, ki ga sploh nikjer ni, potem pa zbeži s tako pridobljenim denarjem v Pariz. Tam se dobi s Toniko, ki postane mali Pennie dobra mati. Zaradi svoje prijateljice in otroka poskuša Jerry živeti pošteno in se začne ukvarjati z najemanjem vil na francoski rivieri, toda

Mednarodni pustolovec Jerry Day (Cooper) odpotuje po svojih posrečenih pustolovščinah na Kitajskem v svojo prijateljico Toni (Lombardovo) v Severno Ameriko. Tam živi pri Jerryjevi svakinji njegova hčerka Pennie. Jerry ve, da ima njegov svak otroka nadvse rad in zato sklene, da mu ga bo prepustil za svojega proti veliki odškodnini. Toni pa se upre takemu prodajanju svojega otroka, zapusti Jerryja in odpotuje v Pariz. Ta njen korak tako pretrese Jerryja, da ne sklene kupčije. Vzljubi svojega nedolžnega otroka, se odreče denarja in odpotuje z malo Pennie v svet. ne zasluži toliko, da bi lahko preživljal vse. Ko vidi, da se ne bo mogel odreči svojemu nekdanjemu poklicu in da bi rešil malo Pennie propasti, se odreče otroku, ki ga ljubi bolj kakor vse na svetu in ga odda neki stari plemeniti in bogati gospe za svojega.

Film je po svoji napeti vsebini vreden, da si ga vsakdo ogleda, še bolj pa po ljubki igri male Shirley Temple, ki je v filmu tako prirodna, kakor bi živela, ne pa igrala. Nedvomno je eden najlepših filmov, ki jih ima letos »Elitni kino Matica« na programu.

— Moja žena ima v kuhinji novo žarnico — dnevna svetloba, rečem Ti!

— Toda ta žarnica porabi gotovo mnogo več toka?

— Ravno ne. To je Tungsram žarnica z nitko v dvojni vijačnici, ki posebno ekonomično izkorišča električni tok.

— Da — li je pa to tudi res?

— Moj števec to dokazuje.

Res?

Zares!

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI
vzeti zjutraj na prazen želodec čašo
prirodne Franz Josefove grenčice
Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Knjižnica in čitalnica za mladino

Ljubljana, 14. septembra.

Prosvetni odsek telesno kulturnega društva Atene v Ljubljani snuje pod vodstvom profesorjev *knjižnico in čitalnico za mladino.*

Ker je potreba take knjižnice in čitalnice pri nas zelo velika, zato je tudi prosvetna oblast banske uprave v Ljubljani z veseljem pozdravila naš načrt in obljubila svojo podporo. Splošna gospodarska kriza, ki je prizadela vse sloje onemogoča namreč staršem in drugim vzgojnim činiteljem, da bi nudili mladini dovolj njej primernega čtiva, ki naj smotreno izpopolnjuje v šoli pridobljeno izobrazbo in znanje. Ob skromnih dohodkih je knjiga redek dar, ki ga starši kupijo otrokom le ob posebnih prilikah. Tudi šolske knjižnice so preslabo založene, da bi zadoščale potrebam. Prirastek dijakov je na šolah sorazmerno mnogo večji od prirastka knjig v šolskih knjižnicah, ki so zlasti z novejšimi deli slabo preskrbljene.

Da preprečimo ob splošnem gospodarskem vpadku še vpadek duševnega nivoja naše mladine, da ji omogočimo popolen duševni razvoj, ki ga lahko doseže ob knjigi, zato je prosvetni odsek telesno kulturnega društva Atene v Ljubljani pričel snovati *knjižnico in čitalnico za mladino.*

Knjižnica in čitalnica bo poslovala vsak popoldan v svetlih in zračnih prostorih Šolske kuhinje v Prečni ulici. Okoli sto članom bo omogočen istočasni obisk čitalnice, kjer bodo mladini na razpolago tudi vse knjige, listi in časopisi, katerih ni mogoče izposojevati na dom.

Kaj bo knjižnica in čitalnica nudila mladini? Naš program je obsežen in bogat. Knjižnico hočemo opremiti z vsemi mladinskimi spisi in listi, jih je izšlo v slovenskem jeziku. Nadalje bomo skušali pridobiti vse pomembne mladinske knjige in liste srbohrvatskega slovstva in stremimo tudi za tem, da se bo knjižnica izpopolnjevala z mladinskim slovstvom.

Mimo mladinskega slovstva bo nudila knjižnica doraščajoči mladini možnost, da si ob vseh pomembnih slovenskih leposlovnih, poučnih in splošno kulturnih znanstvenih knjigah poglobi svoje duševno življenje, obogati svoj jezikovni zaklad ter izpopolni v šoli pridobljeno znanje, zlasti literarne zgodovine. Želimo, da bi se mogla mladina v naši knjižnici seznaniti z vsemi knjigami tujih slovstev (bodisi v originalu ali v prevodih), ob katerih si mora mlad inteligent oblikovati svojo duševnost.

Naš program je torej obsežen in bogat. Skromnejša so denarna sredstva, ki jih imamo na razpolago, zlasti v pričetku, ko se moramo z vsem na novo opremiti. Toda prepričani, da uspemo, ker stremimo za plemenitimi cilji, s pogumom snujemo knjižnico. *Obračamo pa se s prošnjo na slovensko javnost, da nas podpre v našem delu in stremljenju.* Po mnogih domovih leže mladinske knjige, katerim so otroci odrasli, po omarah in zabojih sedaj mrtve, in nikomur v korist. Marsikdo ob preveliki zaposlenosti ne utegne, da bi ponovno segel po knjigi, ki ga je svoj čas obogatila in mu razširila duševno obzorje. V svoji knjižnici bi lahko pogrešal to ali ono knjigo, s katero bi povečal našo zalogo. Obračamo se na slovensko javnost, da nas s svojimi darovi podpre v našem stremljenju, da čim preje in čim popolneje opremimo knjižnico in čitalnico, da bo imela naša mladina od nje čim večjo korist.

Sprejemamo najrazličnejše knjige. Tudi posamezne zvezke in številke raznih domačih in tujih mladinskih in literarnih časopisov in listov, ilustriranih revij, knjižnih zbirk in tudi posamezne knjige različnih izdaj zbranih in izbranih spisov. Kar dobimo nepopolnega bomo že sami skušali izpopolniti, zato naj nihče ne misli, da ni vredno dajati, če zbirka ali revija ni kompletna. Hvaležni bomo za vse, s čimer si bomo lahko pomagali pri realizaciji našega načrta.

Prosimo, da nas obvesti, kdor namerava kaj pokloniti in označi dan in čas, kedaj lahko pošljemo po knjige, ali da jih dostavi sam v društveno pisarno, Prečna ul. 2, pritl. TKD Atena v Ljubljani.

Spomenik na vižmarski tabor iz leta 1869

Št. Vid, septembra.

Vsa društva, denarne zavode, občine in vse one, katerim smo poslali svojčas proglase akcijskega odbora in priložili položnice, vljudno prosimo, da nakažejo vsaj malenkosten prispevek k postavitvi spomenika na Vižmarski tabor.

Popolnoma smo uverjeni, da vsakdo, komur smo poslali proglas s priložnico, premore vsaj kovača, ki ga v ta namen prav lahko pogreša. Razna društva in občine bi pri svojih sejah, ako je njim samim zaradi finančne krize in proračunske nemožnosti res nemogoče prispevati, pobrali od vsakega odbornika vsaj 1 dinar in nam ta znesek s poslano položnico vposlali. Dvomimo, da bi se našel kdo, ki bi ne premogel, odnosno, ki bi za ta velevažni namen odklonil vplačilo 1 dinarja. Prepričani smo, da bi marsikdo prispeval tudi več, le malo dobre volje bi bilo treba in akcija bi gotovo uspela.

Vsak narod bi bil ponosen na tak spomenik, kakor je predvideni spomenik na Vižmarski tabor. Le poglejmo naše brate Srbe, Hrvate, Čehe in tudi ostale narode, kako ponosni so oni na svoje narodne spomenike, le mi Slovenci se ne moremo ogreti za spomenik na Vižmarski tabor, ki je mejnik našega prebujenja iz suženjstva. Da bo spomenik tem veličastnejši, smo ga združili istočasno s spomenikom na žalostno smrt Vitežkega kralja.

Naj ne bo nikogar, ki ne bi prispeval in tako pomagal zgraditi najpomembnejši in najveličastnejši spomenik našega naroda. Dovolj žalostno bi bilo, ako bi morali zaradi nerazumevanja naših premožnejših slojev, naših društev in občin to tako važno akcijo likvidirati z neuspehom.

Pričakujemo, da bodo vsi oni, ki so še dosedaj oklevali z nakazilom, slednjič vendar po poslani položnici nakazali svoj prispevek in s tem pomagali do skorajšnjega uresničenja započete akcije. Če so poslano položnico založili, naj pišejo po drugo ali pa jo kupijo pri poštnem uradu in nakažejo na poštno-čekovni račun št. 14083 Sokolsko društvo Št. Vid nad Ljubljano z opazko »za spomenik«. Zdravo! Akcijski odbor.

Univ. prof. dr. J. Hadži.

VSAK JUTRO-VAROVANEC JE ZAVAROVAN ZA SLUČAJ SMRTNE NEZGODE ZA 10000 DIN
NAROČNIK

Domače vesti

* **Spremembe na banski upravi.** Dosedanji dolgoletni tajnik banov gg. dr. Marušiča in dr. Puca g. dr. Brolih je premeščen k pol. upravnemu oddelku banske uprave. Za tajnika g. bana je imenovan g. dr. Kovačič, ki je bil dosedaj pri tehniškem oddelku banske uprave. Ob enem je izmenjano tudi večje število drugih nameščencev v predsedstveni pisarni banske uprave.

* **Iz politične službe.** Kakor poroča »Slovenec«, sta vpokojena g. Gustav Puš, predstojnik mestne policije v Celju in g. dr. Fran Senekovič, načelnik sreza Maribor, levi breg.

* **V imenik zdravniške zbornice v Ljubljani** so bili vpisani: dr. Julij Saje, zdravnik v Mariboru, dr. Franc Verbič, dr. Jerko Oršič in dr. Simon Zaletel, vsi zdravniki v Ljubljani.

* **Trboveljski slavčki v Šoštanju, Mozirju, Mariboru in Celju.** Za jesensko sezono so mali pevci iz Trbovelj nastudirali povsem nov program, ki obsega v glavnem sodobne skladbe. V soboto zvečer bodo nastopili v Šoštanju, v nedeljo popoldne pa prvič v Mozirju, v veliki dvorani Sokolskega doma. V soboto 5. oktobra bodo gostovali v Mariboru, naslednji dan popoldne pa v Celju. Na vseh koncertih bo s solotočkami nastopila Rezika Koritnikova. Zbor se bo spet temeljito pripravil za pot v Prago, kamor je povabljen na mednarodni glasbeni kongres, da pokaže karakteristiko pesmi posameznih pokrajin Jugoslavije. Na praškem kongresu bodo sodelovali tudi mladinski zbori iz Anglije, Danske, Švice, Švedske, Rumunije in od drugod. O programu kongresa se je že v početku septembra vršil razgovor v zunanjem ministrstvu v Pragi, ki se ga je udeležil tudi zborovodja g. Šuligoj. O priliki kongresa bodo slavčki gostovali še v drugih krajih bratske ČSR.

* **Obisk rumunskih pevcev.** Pevsko društvo »Carmen« iz Bukarešte, ki deluje že 35. leto, prireja v novembru turnejo po Jugoslaviji in bo nastopilo tudi v Ljubljani. Društvo šteje 150 članov, ki jim dirigira prof. glasbene akademije Jan Kiresky. Zbor, ki ga tvorijo profesorji, učitelji in drugi prosvetni delavci, vodi vseučiliški profesor in vzgojitelj rumunskega prestolonaslednika, dr. Popascu.

Volitve jeseni ⟵ **Lutz**
Cenik: Tovarna Lutz peči, Ljubljana VII.

* **Ekskurzija inozemskih novinarjev po Južni Srbiji.** V Skoplje je prispelo 19 predstavnikov iz raznih evropskih držav, ki želijo videti vse zgodovinske in prirodne zanimivosti Južne Srbije in narodne običaje. Izletnike vodi Miloš Brakus, šef publicističnega odseka »Putnika«. Ugledni gostje bodo v Skopski Črni gori prisostvovali narodnim igram, potem bodo obiskali najdišča arheoloških zanimivosti, nekaj dni pa bodo prebili tudi v Velesu, Bitolju in Ohridu.

* **Ocenjevalna vožnja Avtomobilskega kluba.** Kakor že znano, priredi zagrebška sekcija Avtokluba 28. in 29. t. m. ocenjevalno vožnjo za avtomobile in vodi proga deloma tudi čez dravsko banovino. Prvi dan se vozi na progi Zagreb — Kostanjevica — Novo mesto — Ljubljana — Planina — Rakek — Cerknica — Grahovo — Lož — Prezid — Gerovo — Mrzla Vodica — Meja — Crikvenica, skupaj km 320. Druga etapa vodi iz Crikvenice čez Novi, Senj, preko Velike Kapele na Karlovac ter dalje v Zagreb, skupaj 208 km. V Ljubljani, kamor bodo dospeli tekmovalci 28. t. m. v prvih jutranjih urah, najbrže od 8. ure dalje, se bo vršila pred sedežem Avtokluba, na Kongresnem trgu kontrola. Tekmujejo lahko posamezniki ali pa timi avtomobilskih zastopnikov. Podrobnejša pojasnila dajejo tajništva posameznih sekcij Avtokluba. Svrha tekmovanja ni doseganje največje brzine, temveč ocenitev izdržljivosti in vrlin vozača in vozila.

★ **Pupinov dom v Idvoru.** Slavni učenjak in požrtvovalni rodoljub dr. Mihajlo Pupin, ki je pred šestimi meseci umrl v USA, je posebno darežljivo podpiral svoj rojstni kraj Idvor v Banatu. Zadnja njegova ustanova v tem kraju je bil dom, v katerem naj se po njegovi želji otvori velika čitalnica in šola za vrtnarstvo in sadjerejo. Dom bo v kratkem dovršen in 24. t. m. ga bodo blagoslovili in slovesno otvorili ter združili to pomembno prireditev s počastitvijo spomina zaslužnega rojaka in dobrotnika.

* **Med pogorelci v Grahovem pri Cerknici** je bil občutno prizadet tudi posestnik Andrej Krajc, po domače Lovrič, ki mu je pogorel hlev in svinjak, v njem pa prešič. V včerajšnem poročilu je njegovo ime po pomoti izpadlo, namesto njega smo pa dvakrat zabeležili soseda Jožeta Kranjca. Nesreče, ki so vanjo zašli grahovski pogorelci, ne bodo mogli premagati, če jim ne bo javnost priskočila na pomoč.

* **Velika angleška letala na zemunskem letališču.** Trije dvokrilni trimotorni avioni najmodernejšega tipa iz Anglije so pristali na zemunskem letališču. Na videz so velika letala urejena za potniški promet, namenjena pa so v nizozemsko Indijo. Angleški piloti so izjavili, da se s temi letali ne bodo vozili potniki, temveč da so letala namenjena za prevoz vojakov, ki bodo zaposleni pri pregledovanju in fotografiranju terena na dalnjem vzhodu.

* **Motorni vlaki.** Na nekaterih naših progah so bili že uvedeni v promet motorni železniški vagoni, na drugih progah, kakor n. pr. v Hrvatskem Zagorju, pa so napravili z njimi poizkusne vožnje. Sedaj je prometno ministrstvo naročilo v inozemstvu nekaj motornih vagonov, ki bodo stavljeni v promet na nekaterih progah. Zagorska proga ne pride več v poštev, ker je bil med tem promet tam že urejen. Prebivalstvo Banjaluke in okolice želi, naj bi motorni vlak obratoval do Sunje in potem dalje do Siska, v Osjeku pa želijo, da bi se zboljšal promet na progi Osijek—Požega z uvedbo motornega vlaka do Našic.

* **Na oltar materinstva** je žrtvovala svoje cvetoče življenje gospa Ivanka Kančeva, soproga industrijca v Mengšu. Žal je ni mogla oteti niti najskrbnejša zdravniška nega v Leonišču. Za njo žaluje poleg moža in dveh hčerkic, staršev Kuraltovih in ostalega sorodstva mnogo dobrih prijateljskih družin. Blago pokojnico bodo prepeljali v Mengeš, kjer bo pogreb v petek ob 10. — Časten ji bodi spomin, ugledni družini naše iskreno sožalje!

* **Železničarske vdove obvešča** Društvo železniških upokojencev v Ljubljani, da je ponovno ukrenilo vse potrebno, da bi bile vdovam vrnjene lani maja odvzete pravice do premoga po režijski ceni. Zveza društev železniških upokojencev je od tedaj večkrat pismeno in osebno posredovala na vseh merodajnih mestih in po novi intervenciji je upanje na ugodno rešitev v kratkem času.

* **Odkopavanje stare Bassiane.** Pri vasi Putincu v Rumi odkopavajo z veliko vnemo ostanke rimskega mesta Bassiane. Akcijo vodi novosadsko zgodovinsko društvo. Odkopali so stanke starega rimskega vodovoda, ki je gotovo vodil do izvirov na Fruški gori, ker so že pred leti v fruškogorski vasi Neradinu odkopali podobne vodovodne naprave. Odkopani so tudi ostanki velike palače, v kateri je bilo mnogo lepih fresk. Najpomembnejše pa je odkritje naprav za centralno kurjavo, ki so jo Rimljani uvajali s pomočjo toplega zraka. Škoda, da bodo morali z delom prenehati, ker so že izčrpani krediti, ki jih je v to svrho določila banska uprava.

* **Sanatorij za prometno osobje.** O zdravljenju jetičnega osobja prometne službe se je razpravljalo že več let in so tudi prometne ustanove ter uprava [illegible]niškega fonda državnih prometnih uslužbencev posvetile vso pozornost ureditvi lastnega sanatorija. Prometno ministrstvo je sedaj odobrilo, da se v Kasindolu 15 km od Sarajeva, poleg zdravilišča delavskega zavarovanja uredi posebno zdravilišče za prometne uslužbence. V tem domu bodo uredili za prvo silo 50 bolniških postelj.

* *Zajeta tihotapska ladja.* Motorna ladja finančne kontrole iz Petarčana je ponoči blizu Ugljana ustavila motorno ladjo »Kornat«, ki pripada pristanišču Kiš Mali. Na tej motorni ladji so prevažali tihotapci veliko zalogo vtihotapljenega sladkorja. Ko je motorni brod »Kornat« opazil finančno kontrolno ladjo, je začel bežati in so morali finančni organi porabiti orožje. Šele, ko se je na tihotapski ladji zaradi strelov pokvaril motor in je v ladjo že vdirala voda, so se tihotapci predali. Prej so mnogo vreč sladkorja pometali v morje, nekaj vreč pa je ostalo na brodu, ker so jih rabili med bitko za zaklon. Od tihotapcev ni bil nihče ranjen, ker so se vsi spretno skrivali za vrečami sladkorja. Zajeto tihotapsko ladjo so takoj odpremili v Reko, kjer je carinska oblast tihotapce obsodila na po leto dni zapora. Zaplenila je preko 70 kg sladkorja.

* **Obsodba Ambroža Oblonška.** Pred zagrebškim okrožnim sodiščem je z obsodbo na 18 let robije zaključena tragedija, ki se je letos aprila odigrala v zagrebškem predmestju. Brusač Ambrož Oblonšek je nevarno ranil svojo ljubico Korenovo, njeno prijateljico vdovo Pekšičevo pa je usmrtil, ker je bil prepričan da je ona s svojim vplivom razdrla njegovo ljubavno razmerje. Oblonšek je potem, kakor znano, zbežal iz Zagreba, se nekaj dni potikal po Mariboru, kjer je nekdaj služboval, potem pa jo je mahnil preko meje. Zajeli so ga na Dunaju pri neki policijski raciji in potem izročili zagrebškemu sodišču. Na razpravi je nastopilo več prič, ki so drastično opisovale razmere v bedni baraki Velikega Dola. Oblonšek, ki je star že blizu 60 let, se je z dosti mlajšo Korenovo spoznal pred leti, ko je še dobro zaslužil. Pozneje, ko so bili izgubljeni zaslužki, je bilo tudi konec prijateljstva in ljubezni in v barako se je naselila divja mržnja. Korenova je Ambroža podila proč, Ambrož pa se je vedno spet vračal ter ji pretil z ubojem, če bi se ga hotela odkrižati. Oblonšek se je na razpravi zagovarjal, da je storil svoje krvavo dejanje v največji razburjenosti. Kazen smatra za previsoko in se je pritožil.

* **Razbojniška tolpa, ki šteje 37 članov** stoji že 14 dni pred okrožnim sodiščem v Jagodini. Člane tolpe so polagoma zalotili pri raznih nepoštenostih ter razkrinkali po pričevanju onih pajdašev, ki so se po naključju znašli v zaporih. Med dolgotrajno preiskavo so tolovaji obremenjevali drug drugega, za glavno razpravo pa so si izbrali način popolnega zanikanja vseh obtožb. Vsi zatrjujejo, da so jim bila priznanja izsiljena ali pa, da so nalašč govorili neresnico, da bi čimprej prišlo do razprave. Razprava je dolgotrajna in težavna tudi zaradi tega, ker je velik križ z mnogoštevilnimi pričami. Razbojniki, ki so ponoči napadali samotna naselja, so bili navadno maskirani in njih žrtve so bile pri napadih seveda tako preplašene, da pri razpravi ne morejo točno povedati, kdo izmed obtožencev je bil napadalec. Žrtve nekega velikega razbojniškega napada, ki je bil izvršen v jasni mesečni noči, pravijo: Seveda je bila mesečina, a za nas je bila pomrčina (mrk) zaradi batin, ki so nam jih dali napadalci. Ne moremo z gotovostjo povedati, kdo od teh je bil. Pričevanja so zaključili in državni tožilec je v svojem govoru podčrtal, da je najboljši dokaz za krivdo pač ta, da ni več zločinov v Šumadiji, odkar je tolpa na varnem.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124
Očka, ne prodaj me! — prosi mala SHIRLEY TEMPLE
MATERE! Ali hočete videti najganljivejšo pesem otrokove ljubezni? Oglejte si velefilm:
„Sanghaj - Newyork - Paris“
s čudežnim otrokom **Shirley Temple** in **Gary Cooper** in **Carole Lombard.**
Predstave ob 4, 7.15 in 9.15 zvečer ! ! !

★ **Smrt nevarne zločinke.** V kaznilnici v Požarevcu je umrla v dosmrtno ječo obsojena Julka Relićeva iz Petrovgrada, ki je z arzenikom zastrupila tri pastorke in po nesrečnem naključju z istim strupom tudi svojo hčerko. Obsodili so jo pred 10 leti na smrt, pozneje pa je bila pomiloščena v dosmrtno ječo. Zločini te žene, izvršeni v neugnanem pohlepu po zemlji, so bili velika senzacija za vso Vojvodino. Julka svojih zločinov ni priznala. Obtožena je bila tudi, da je zastrupila svojega prvega moža. Njegovo truplo so izkopali in ugotovili zastrupitev z arzenom. Ko so jo obsodili, je bila Julka stara 52 let.

* *K poročilom o tragediji, ki so jo povzročili streli* duševno zmedenega orožniškega podnarednika Ludvika Gajška v Trbovljah, smo bili naknadno obveščeni: Da bi bil mornariški podnarednik Pisanski sam ukrotil in pridržal blaznega Gajška, ni točno. Pač pa je res, da so trboveljski orožniki bili takoj alarmirani in da jim je Pisanski, svest svoje vojaške dolžnosti, tovariško pomagal, ko je bilo treba nesrečnega Gajška prijeti in obvladati.

* **Redni vpis v dopisno trgovsko šolo v Ljubljani, Kongresni trg 2 II.,** se vrši od **15. do 25. septembra 1935.** V DTŠ se lahko vpiše vsakdo. Pri dopisni trgovski šoli se naučite doma, potom dopisovanja moderne jezike, kakor: nemščino, francoščino, italijanščino itd. dalje vse trgovske predmete kakor: knjigovodstvo, dopisovanje, stenografijo, računstvo itd., vse zadružne predmete, ki so potrebni za vodstvo zadrug. V svoji Dvoletni trgovski šoli pripravlja hkrati svoje učence za privatni izpit na Državni trgovski šoli. — Cene so znatno znižane. Začetek rednega šolskega leta 1. oktobra.

* **Traviato ste že videli, kaj ne?** Najbrž pa še ne veste, da je prirejena po slavnem Dumasjevem romanu »Dama s kamelijami«, ki uživa po pravici sloves najlepše zgodbe v svetovni književnosti. Če hočete koga razveseliti z lepo knjigo, mu kupite »Damo s kamelijami«. Stane broširana 50 Din, v platnu 60 Din, v polusnju pa 75 Din. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Šelenburgova ulica, dobi se pa po vseh knjigarnah.

* **Roblekov dom na Begunjščici** je odprt in dnevno oskrbovan do vštevše nedelje 22. t. m.. Od 23. t. m. dalje pa bo koča čez teden zaprta ter oskrbovana do preklica le od vsake sobote ali dneva pred praznikom popoldan do ponedeljka odnosno dneva po prazniku zjutraj.

★ **Svileno milo Semo Silk** pomeni važno znanstveno pridobitev v korist telesne nege, zakaj čisto blagodejno milo te vrste je idealen produkt higiene.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

* *Christofov učni zavod* (enoletni trgovski tečaj) *vpisuje.* Šolnina za *vse* obvezne predmete 120. — Ljubljana, Domobranska cesta 15.

Iz Ljubljane

u— **Jadranska razstava podaljšana za tri dni.** Nikdar ni bilo za nobeno razstavo toliksnega zanimanja v Ljubljani kakor za jadransko. Za njo so se pa zelo zanimali po vsej državi, zato bodo najbrž prepeljali razstavno gradivo v Beograd ter priredili tudi tam razstavo enakega obsega. Morda pa postane sedanja razstava tudi potovalna, da jo bodo pokazali v več krajih države. Naši ljudje si je še niso mogli vsi ogledati in bila je splošna želja, da bi jo podaljšali, saj je bil vse te dni takšen naval, da obiskovalci niso mogli mirno proučiti ogromnega razstavnega gradiva. Razstava lahko izredno mnogo koristi naši mladini, ki si je pa tudi še ni imela prilike dovolj ogledati. Mnogo šol še ni poslalo šolarjev na razstavo, že zato, ker so bile doslej počitnice. Revnejši sloji pa niso mogli na velesejem, ker se jim je zdela vstopnina previsoka, čeprav je bila baš letos zelo nizka v primeri z bogatimi razstavami. Zato bodo vsi pozdravili sklep velesejemske uprave, da bo razstava še podaljšana v petek, soboto in nedeljo. Vstopnina bo samo 5 Din za odrasle, za šolarje pa dinar, če pridejo v skupinah. Odprt bo tudi variete.

u— **V visoki starosti 85 let je umrl** g. Martin **Zagradnik**, zasebnik. Pogreb bo danes ob pol 16. izpred mrtvaške veže na Vidovdanski cesti. — V bolnišnici je umrl g. Rudolf **Arhar**, vlakovodja. Pogreb bo jutri ob 17. — V Škrabčevi ulici 10. je umrla gospa Terezija **Bazaričeva**. K večnemu počitku jo bodo spremili jutri ob 15. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

u— **Danes vsi na koncert,** ki ga priredi pododbor Rdečega križa ob 20. uri v Delavski zbornici s sodelovanjem vojaške godbe, koncertne pevke Frankovske in pevskih zborov »Sloge«, »Tabora« in »Bežigrajskega moškega zbora«. Nizka vstopnina omogočuje vsakemu obisk, ki naj bo čim mnogobrojnejši, da bodo ljubljanski siromaki deležni tudi od strani Rdečega križa podpore v hudem zimskem času.

u— *Društvo orožniških upokojencev* obvešča vse prizadete, da zaradi inkorporacije mestne okolice v mestno občino niso potrebne nikake prijave ali prošnje na finančno direkcijo. Čim bo finančna direkcija dobila tozadevni odlok od kr. banske uprave, bo zadevo draginjskih doklad sama uredila. Vse zadevne vloge bi bile le nepotrebno nadlegovanje.

u— *Celi roji* mušic, ki jih jeseni opažate po deželi, so se zadnji čas priselili v Ljubljano. Sinoči so na gornjem delu Kongresnega trga uprizorili trije velikanski roji nenavadno predstavo. Vzpenjali so se, se dvigali kakor girlande, se razprševali in se spet združili v čudovitih figurah, da so se naenkrat zbrale gruče ljudi, ki so z zanimanjem opazovali cirkus najmanjših artistov. Pa je bilo ugibanja, ali je mušičja nadloga od Ljubljanice ali zavoljo vremena. Imeli smo včeraj spet solnčen dan in če bo še nekaj takih, se ne bomo pritoževali zaradi rojev mušic, ki se priklatijo v Ljubljano in so baje znanilci lepe jeseni.

u— *Kirurški oddelek je včeraj sprejel* nekaj težjih ranjencev z deželе, ki so postali žrtve različnih nesreč. Iz Lukovice je neki beograjski avtomobilist pripeljal nevarno ranjenega Pavla Colnarja, 5-letnega sina mesarskega mojst. Fantka je avtomobilist, ki je vozil neke beograjske izletnike po Sloveniji, na cesti pri Lukovici podrl na tla in mu prizadejal precej hude poškodbe po glavi in po ostalem životu. Prvo pomoč je malemu ponesrečencu nudil domači banovinski zdravnik dr. Komatar, njegovo stanje pa je precej resno. Iz Žebnika pri Radečah, kjer so v kamnolomu podobne nesreče precej pogoste, so pripeljali 18-letnega delavčevega sina Martina Kneza. Med kopanjem ga je plaz peska zasul, mu zlomil nogo in mu zadal še hude notranje poškodbe. Iz palače OUZD na Miklošičevi cesti pa so reševalci pripeljali v bolnišnico 21-letnega delavca Antona Kosca, ki mu je opeka padla na nogo in mu jo zlomila.

u— **Poštenjak ne more biti brez dela,** zato poiskušajo mnogi naši ljudje, ki jih je zadela brezposelnost, svoje sposobnosti v najrazličnejših tvorbah. Pekovski pomočnik Radivoj **Steiner** nam je prinesel pokazat izvrstno izdelano ogledalo, pravo mojstrovino rezbarstva. Sestavljena je iz 62 delov, potreboval pa je zanjo polnih 14 delovnih dni. Zrcalo je razstavljeno v Dolenčevi trgovini v Wolfovi ulici.

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4., 7. in 9¼ zvečer
Renata Müller in Willy Fritsch
v velefilmu
valčkov, smeha, zabave in petja.
„Kralja valčka“
Boj med Lannerjem in Strausom za najboljši valček.
Najnižja vstop.: Din 4.50, 6.50 in 10.

u— **Polhanje na Polževem.** Če bo ugodno vreme, prirede v soboto domačini v gozdovih okrog Polževega lov na polhe, ki ga poznajo meščani večinoma samo iz opisov, mnogi pa sploh ne. Najlepše je opisal polhanje naš Jurčič in v neposredni bližini njegove rojstne vasi Muljave bomo lahko v soboto videli, kako se nastavlja polhom. Domačini vabijo Ljubljančane, naj pridejo pogledat, kako lepo je ponoči ob ognju v gozdu, ko kihajo okrog polhi, v žerjavici se pa peče krompir in koruza. Kdor utegne, naj pride s popoldanskim vlakom, da bo videl, kako se nastavlja polhom pasti. Drugi pa lahko pridejo z večernim vlakom, saj bo trajalo polhanje pozno v noč. Na kolodvoru v Višnji gori bo čakal domačin, ki bo pokazal gostom pot. V nedeljo bo pa v domu na Polževem občni zbor SK Polža.

u— **Umetnostno — zgodovinsko društvo** v Ljubljani priredi v četrtek 19. t.m. popoldne izlet v Crngrob pri Škofji Loki, kjer so odkrili zadnji čas čudovite freske iz raznih dob od 14. do 16. stoletja. Razlagal bo g. starološki kaplan Jan Vejder. Vabljeni prijatelji umetnosti. Odhod iz Ljubljane ob vsakem vremenu v četrtek ob dveh s Kongresnega trga. Kdor se namerava udeležiti, naj se zglasi v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu (pri čevljarskem mostu) do srede ob 5 popoldne. Cena vožnje 15 Din tja in nazaj.

u— **Vpisovanje v II. in III. razred vseh ljubljanskih obrtno-nadaljevalnih šol** bo 22. t. m. od 8. do 12. pri vodstvih takih šol na Grabnu, Vrtači, Ledini in pri Sv. Jakobu. Pouk v II. in III. razredu se bo začel v prvih dneh oktobra in bodo o tem natančneje obvestila vodstva učence pri vpisovanju. Šolski odbor opozarja mojstre in starše, da je obisk obrtno-nadaljevalnih šol za vajence obvezen in da je službodajalec po obrtnem zakonu dolžan vpisati vajence v šolo, nadzorovati šolski obisk ter skrbeti za njegovo točnost.

u— **Zveza gospodinj** opozarja na predavanje o električni kuhi, ki bo danes ob 17. Breg 8. Poskušnja jedi. Vstop prost.

u— **Requiem** ob obletnici smrti g. Jurija Verovška bo 19. t. m. ob 7. uri v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

u— **Cenjeno občinstvo obveščamo,** da se z današnjim dnem zapre kopališče SK Ilirije. Kopalci naj dvignejo svojo opremo vsak dan od 13. do 15. ure do četrtka 19. t. m. — Uprava.

u— **Ljubljanski lovci!** — Banovinsko takso, po 25.— Din za vsako puško, je treba plačati do konca septembra t. l.. Zglasite se z orožnim listom na policiji, soba št. 3. — Odbor SLD.

u— **Dobrodelna akademija Rdečega križa** bo drevi ob 20. v Delavski zbornici z jako zanimivimi pevskimi točkami. Sedeži po 10 in 5, stojišča po 2 Din omogočijo slehernemu obisk akademije. Prodaja vstopnic v društveni pisarni, Čopova cesta št. 1, Delavska zbornica (pritličje desno).

u— **Perite sami svilene in volnene obleke!** Pred nekaj dnevi je ustanovila tvrdka Schicht na Mestnem trgu št. 23 nasproti rotovža Radion posvetovalnico, v kateri se vršijo brezplačna poskusna pranja ter se dajejo navodila, kako se pere posamezne vrste svile, volne in ostalega perila. Namen te posvetovalnice je, da se gospodinje pouče, kako bodo v bodoče same doma oprale svoje občutljivo perilo. Že takoj prvi dan so pokazale naše Ljubljanke za to posvetovalnico veliko zanimanje. Vsaka gospodinja, ki si ne upa oprati sama doma svoje svilene obleke, jumperja ali sličnо, opere lahko te stvari zastonj pod nadzorstvom ženskega osobja v tej posvetovalnici. Tam stoje na razpolago tudi likalniki, tako da si lahko vse te stvari takoj tudi zlika. Zdaj ko se lahke poletne obleke hitro umažejo, bo ta poslovalnica zelo koristna.

Iz Celja

e— **Sedem in šest let zaradi ropa.** Pred velikim senatom sta se včeraj dopoldne zagovarjala 23 letni Polde Zavrl iz Dola pri Litiji in 33 letni France Pečnik iz Velikega Kamna. Oba sta bila že večkrat kaznovana, to pot pa so jim očitali, da sta v noči od 12. na 13. maja vdrla skozi okno v stanovanje Neže Pajkove v Zabukovju pri Sevnici. Pečnik je zgrabil Pajkovi za obe roki, in jo vrgel na otomano, nakar sta jo oba prisilila, da jima je izročila 100 Din, ki jih je imela shranjene v omarici. Zavrl je lani 11. septembra na Dolgem Brdu pri Litiji tudi okradel Alojzu Poglajenu iz zaprte hiše 1.800 Din vredno harmoniko in 12. oktobra Alojziju Mikliču v Rojah pri Trebnjem 1.000 Din vredno kolo, 28. maja letos pa je pri št. Jurju pod Kumom prodajal naglavne rute in blago, ki mu bilo pridobljeno na pošten način. Polde je bil obsojen na 7 let, France pa na 6 let robije. Oba na trajno izgubo častnih pravic, Pajpovi pa morata plačati poleg stotaka 2.000 Din za prestani strah.

e— **Starešinska organizacija »Sloge«** v Celju bo imela občni zbor zutri ob 20.30 v Celjskem domu. Vsi starešine, ki še niso včlanjeni, naj to store na zboru.

e— **Žrtev napada.** V nedeljo sta dva delavca iz Latkove vasi napadla 45 letnega brezposelnega čevljarskega mojstra Valentina Mežnarja in ga s sekalko za kolo poškodovala po glavi in nogah. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 velefilm »Rdeči cvet« in zvočni tednik.

Iz Maribora

a— **Za mariborski spomenik kralju Ujedinitelju so prispevali:** meščansko šola v Dolnji Lendavi 145, deška narodna šola v Studencih 122.50, krajevni odbor NO v Mariboru 401, podružnica SLD Ljutomer 254, »Männergesangsverein« Maribor 250, strelska družina Podlehnik 278.

a— **Razgrnjeni seznami o davčnih osnovah.** Mestno poglavarstvo razglaša, da bodo do 26. t. m. od 8. do 12. razgrnjeni v vložišču mestnega poglavarstva seznami o davčnih osnovah zavezancev, o čemer bo razpravljal davčni odbor. Dan razprave bo 1. oktobra do 14. oktobra z začetkom ob 8.30 in sicer bo davčni odbor razpravljal v vrstnem redu, ki je razviden v 4. razpredelku razgrnjenih seznamov.

a— **Obrtna nadaljevalna šola v Mariboru.** Vajenci in vajenke za 2. in 3. razred, ki še niso vpisani, naj se zglasijo do 20. t.m. dopoldne na mestnem poglavarstvu radi vpisovanja. Kdor bi se neupravičeno javil po tem roku, ga bo obrtna oblast poklicala na odgovor.

a— **Novo izvirno opereto** pripravlja naš režiser g. Pavel Rasberger. Naslov novi opereti bo »Rdeči nageljni«, vsebina se nanaša na dobo ilirizma, dejanje pa bo ob slovensko-hrvatski meji. Vneto spodbudnost g. Rasbergerja, ki je s svojim »Prebrisanim Amorjem« dosegel obče priznanje, je treba toplo pozdraviti.

a— **Za las ušla smrti.** Pri novi barvarni tvornice svile na Pobrežju je zavozil z vso silo v leseni plot tovorni avto in vrata razbil. Za las je manjkalo, da ni postala žrtev te nesreče tovarniška uslužbenka Mila L., ki je ravno tedaj bila za vratmi in v zadnjem trenutku ušla usodnemu naključju.

a— **Gledališko sezono** je otvoril preteklo nedeljo Rdeči križ na Pobrežju v prenovljeni Renčljevi dvorani z uprizoritvijo Govekarjevega »Poslednjega moža«. Uvodne besede je spregovoril o ci-

- pripoveduje, kako se osvojujejo moški
Bila sem obupana, ker so se druga dekleta bogato poročila in postala srečna, a mene nihče ni snubil. Neka ciganka pa me je opozorila, da odbija moške grda polt, nos, ki se blesti in mastna koža, kakršno imam jaz. Priporočila mi je, naj poizkusim puder Tokalon, ki svebuje smetanovo peno. Uspeh je bil naravnost čudovit in popolnoma različen od učinka drugih pudrov, ki sem jih do tedaj uporabljala. Puder Tokalon prepreči vsako blestenje, zožuje razširjene znojnice ter daje polti prekrasno mat lepoto, ki vname srce vsakega moškega. Po enkratni uporabi ostane puder na licu ves dan ali vso noč, ne glede na to, kje sem in kaj delam. Sigurna sem, da lahko vsaka žena postane privlačljivejša in zapeljivejša s pomočjo pudra Tokalon, ki vsebuje smetanovo peno

SREČKE ZA NOVO KOLO
DRŽ. RAZR. LOTERIJE SO DOSPELE
Prvo žrebanje se bo vršilo 9. in 10. oktobra. Segajte po srečkah, ki prinesejo v vsakem kolu mnogim blagostanje in izdatne denarne pomoči.
Srečke morete kupiti v vseh poslovalnicah »Jutra« in v podpisani hranilnici
ZADRUŽNA HRANILNICA R. Z. Z O. Z.
LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 19.

lju Rdečega križa učitelj Fr. Kerhljanek. Predstava je prav lepo uspela in je pobreškim igralcem v čast.

a— **Iz gledališča.** Statisti se iščejo za sodelovanje pri neki gledališki predstavi. Javiti se pri gledališki blagajni.

a— **Zaključek krojaškega tečaja.** Šesttedenski krojaški tečaj, ki ga je na željo obrtništva priredila banska uprava, je bil 14. t.m. zaključen s prav dobrim uspehom. Tečajnikov je bilo 26, tečaj pa je vodil strokovni učitelj g. Knafelj iz Ljubljane. Tečajniki so se učili risanja kroja po najnovejši modi ter obrtne kalkulacije. Ob zaključku se je g. Bele v imenu tečajnikov zahvalil učitelju za njegov trud, banski upravi pa za omogočitev prireditve. Strokovni učitelj je opozoril udeležence, da so v izdatni meri pripomogli tečaju tudi gg. Bele, predsednik oblačilne stroke, zadružni nadzornik Založnik in načelnik oblačilnega združenja v Teznem, Šebeder.

a— **Velik sadni sejem** bo v Mariboru 24. oktobra. Bo to velika prireditev in prva te vrste, prireja jo 16 sadjarskih podružnic. Prijave so v polnem teku.

a— **V smrtni nevarnosti med nebom in zemljo** se je nahajal včeraj dopoldne delavec mestnega električnega podjetja Hinko Vertič. Pri izpravljanju žice move cestne obločnice pred stadionom SK Železničarja na Tržaški cesti se je povzpel na vzpenjalno lestev v višino 8 m. Imel je nalogo, da izolira elektrovodno žico 380 voltov napetosti. Lestev pa je začela pokati, a Vertič je imel toliko prisotnosti duha, da ni prijel za žico, ampak je skočil z lestve 8 m globoko na zemljo in ostal nepoškodovan. Vzpenjalna lestev pa se je prevrnila na plot stadiona in podrla zunanjo mrežo in stebre teniškega igrišča. Pozvani reševalci so upognjeno lestev dvignili.

a— **Med številnimi žrtvami sleparja Petra Bauka** je bila v »Jutru« navedena tudi Hranilnica dravske banovine v Mariboru. Vendar nam ta zavod sporoča, da ni bil oškodovan ne za 5.000 Din, niti za kako drugo vsoto. Očividno si je Bauko gornji znesek sam vpisal kot prispevek hranilnice, da je potem laže pregovoril druge osebe.

a— **Mesto 50 dinarskega kovanca — avstrijski petkronski kovanec.** Posestnica Alojzija Šahterjeva je ob priliki ruške nedelje menjala pri nekem prodajalcu 100 dinarski bankovec. Nazaj je dobila dva kovanca, od katerih je bil eden pravi 50 dinarski kovanec, drugi pa stari avstrijski 5 kronski kovanec. To je šele pozneje opazila in stvar prijavila ruškim orožnikom, ki so avstrijski kovanec zaplenili. Oba kovanca sta namreč iste velikosti, kar je bilo vzrok, da ni tega takoj opazila.

a— **Pretkana ženska,** za katero sedaj proizvedujejo, je pri nekaterih tukajšnjih trgovcih nabavila blago, ki ga je po nakupi odnesla, ne da bi bila kaj plačala. Da prepriča trgovce o svoji poštenosti, je vsakokrat pustila v trgovini kakšen omot, češ, da bo še pozneje prišla ponj. Pozneje pa se je izkazalo, da so v omotu samo stvari brez vrednosti. O skleparki ni ne duha, ne sluha.

Iz Novega mesta

n— **Požar v zidanici.** V Kavcah pri Velikih Brusnicah je izbruhnil sredi noči ogenj v zidanici posestnika Franca Deželana ter zidanico popolnoma uničil. Lastniku je ogenj uničil tudi štiri vozove sena, spravljenega v zidanici. Zidanica je bila na samem in so v njej uredili svoje skladišče tudi neznani tatovi poljskih pridelkov. Zgorela jim je zaloga krompirja.

n— **Glasbena Matica** vpisuje v Sokolskem domu vsak dan, razen sobote in nedelje, od 14. do 15. Poučevalo se bo v violini, glasovirju, flavti, trompeti, harmoniju, mladinskem petju in glasbeni teoriji.

n— **V korist Rdečega križa** so na povabilo krajevnega odbora RK odigrali v soboto zvečer ljubljanski igralci z g. Danilom na čelu v Sokolskem domu nekaj šaljivih prizorov. Dvorana je bila dobro zasedena.

Gospodarstvo

Zahteve slovenskih trgovcev

Na občnem zboru Zveze trgovskih združenj, ki je bil preteklo nedeljo v Ljutomeru, so bile sprejete naslednje resolucije:

Davčni odbori

S § 32. zakona o proračunskih dvanajstinah za leto 1935-36. so bile spremenjene določbe zakona o neposrednih davkih o davčnih odborih v škodo davkoplačevalcev. Z letošnjo spremembo pa postavlja davčna oblast dva člana, dva pa izvolijo pristojne Zbornice iz vrst davčnih zavezancev, tako da ima sedaj davčna oblast večino v davčnih odborih. Doslej so poslovali davčni odbori za vsako občino posebej in so ti odbori poznali tudi gospodarske razmere obdavčencev v dotičnem kraju. Po novem zakonu se pa bo za vse občine obširnega področja davčnih uprav postavil eden sam davčni odbor.

S temi novimi zakonskimi odredbami so bile v škodo davkoplačevalcev znatno okrnjene njihove dosedanje pravice. **Zato zahtevamo, da se zopet uveljavi stari čl. 113. davčnega zakona, tako da pridejo iz vrst davkoplačevalcev po tri člani v davčne odbore posebej za vsako občino in da se ta stari člen toliko spremeni, da ne bo volil te tri člane in namestnike odbor dotične občine izmed davčnih zavezancev, nego jih delegiralo pristojno Združenje trgovcev in obrtnikov.**

Dokler pa ostanejo v veljavi sedanji zakonski predpisi pa prosimo g. ministra financ, da spremeni člen 23 pravilnika k davčnim določbam zakona o proračunskih dvanajstinah od 30. julija 1935. (»Službene novine« od 10. septembra tega leta). V tem pravilniku predpisuje gosp. minister financ, da je treba člane davčnih odborov, ki jih postavlja davčna oblast II. stopnje vzeti prvenstveno iz vrst starejših upokojenih ali aktivnih državnih uradnikov, in le ako teh ni, ali ne v zadostnem številu, šele potem iz vrst davčnih zavezancev.

Gospod finančni minister je o priliki razprave o zakonu o proračunskih dvanajstinah obljubil, da bodo davčne uprave II. stopnje imenovale v davčne odbore kot svoje zastopnike po enega člana iz vrst državnih uradnikov. Po poročilih, ki jih imamo, je letos g. finančni minister tudi izpolnil svojo obljubo. Omenjeni pravilnik pa izrečno nalaga, da imenuje davčna oblast oba člana prvenstveno iz vrst uradnikov in šele če teh ni, iz vrst davčnih zavezancev. Davčna praksa zadnjih let nam kaže, da se obljube mnogokrat pozabijo in da se rigorozno izvajajo zakoni in pravilniki in prosimo zato g. ministra financ, da v skladu s svojo obljubo in letošnjo prakso spremeni omenjeni člen pravilnika tako, da morajo davčne oblasti II. stopnje imenovati enega člana iz vrst davčnih zavezancev in enega iz vrst uradništva.

Trgovski magazini in industrijske prodajalnice

Trgovstvo je razpravljalo o **velikih blagovnih hišah** in izrazilo zahtevo, da se glede na težke razmere v naši državi v nobenem primeru ne sme v nobeni obliki dovoliti otvarjanje velikih blagovnih hiš (Warenhäuser). V tem pravcu je treba uredbo o prepovedi otvarjanja takih trgovin podaljšati vse dotlej, dokler gospodarske prilike ne bodo krenile na bolje. Škoda takih skladišč in sličnih velikih podjetij, kakor je »Bata« in kakor bi bil »Ta-ta«, — je očividna, ker spravljajo taka podjetja v propast male trgovce, ki se nahajajo v zelo težkem položaju, a so osnova države nosilci svobode ter obrambe države. V vedno večjem številu so se pričele mi nas snovati prodajalne industrijskih podjetij. Te prodajalne, davčno neobremenjene, škodujejo trgovini, ker lahko prodajajo po konkurenčnih cenah. Zahteva trgovstva je: **da se čimpreje prepove otvarjanje industrijskih prodajaln in podružnic na veliko in na malo,** že obstoječe pa naj likvidirajo najdalje v dveh letih. Industrijske prodajalnice naj se obdavčijo po davčnih odborih onega kraja, v katerem poslujejo, prav tako kakor legalna trgovina. Potrebno je tudi, da se industrijska in trgovska podjetja na deželi ne obdavčujejo po oceni davčnih odborov, a ne po bilancah.

Socialno zavarovanje trgostva.

Z obrtnim zakonom, ki je stopil v veljavo 9. marca 1932. je bilo s čl. 384. uvedeno tudi soc. zavarovanje trgovstva, če to sklenejo njihove organizacije. GG. ministroma trgovine in industrije ter socialne politike je bilo naloženo izdanje tozadevne uredbe z rokom dveh let. Ker smatramo naše soc. zavarovanje za eno naših najnujnejših zahtev prosimo imenovana gospoda ministra, da izdasta potrebno **okvirno uredbo.** S to okvirno uredbo naj se določijo potrebne smernice, tako da bo v njenem okviru posameznim združenjem mogoče po banovinah osnovati potrebne soc. institucije po potrebah in razmerah, prilikah in stanju v posameznih gospodarskih področjih **samostojno in decentralizirano.** Vsako centralno ureditev odločno odklanjamo. Zveza trgovskih združenj drav. ban. je preko zbornice za TOI v Ljubljani že leta 1933. predložila gospodu ministru za trgovino in industrijo osnutek take okvirne uredbe in prosimo g. ministra, da jo vzame v pretres.

Nabavljane zadruge

Mnogo preglavic in mnogo finančne škode povzroča našemu trgovstvu nabavljalno zadružništvo. Poleg nabavljalnih zadrug državnih nameščencev, je tudi mnogo konsumnih zadrug raznih ustanov. Vse te zadruge uživajo privilegije — oproščene so onih davkov, ki jih plačuje trgovec. Zato zahteva trgovstvo: da se nabavljalne in konsumne zadruge obremene z istimi davščinami, kakor jih plačuje legalna trgovina, zahteva tudi da morajo imeti te zadruge strokovno izobraženega poslovodjo. Ni pa nasprotja proti proizvajalnemu zadružništvu.

Uprava Državne hipotekarne banke.

Državna hipotekarna banka upravlja ogromne zneske denarja, ki pritekajo iz naših krajev. V upravi pa nimamo nikakega zastopnika. Zaradi tega zahtevamo, da morajo biti v upravnem in nadzornem odboru te državne ustanove tudi Slovenci.

Državne dobave premoga.

Zahtevamo, da se pri dobavljanju premoga za potrebe državnih železnic upoštevajo v interesu našega narodnega gospodarstva naši premogovniki pravično in v pravem razmerju.

Gospodarske vesti

= *Dopolnitev deviznega pravilnika.* Na podlagi čl. 9 pogodbe med državo in Narodno banko od 31. V. 1931. in na predlog Narodne banke je finančni minister izdal odlok, da se v pravilniku o ureditvi prometa z devizami in valutami za čl. 5. doda čl. 5a s tole vsebino: Izvažanje efektivnih plačilnih sredstev tako v domači kakor v tuji valuti, v kakršnikoli obliki, kakor tudi izvoz deviz, vrednostnih papirjev in kuponov teh papirjev v inozemstvo, neposredno ali po pošti, se lahko vrši samo v primerih, navedenih v tem pravilniku in s sklepi finančnega ministra, oziroma na podlagi posebnih pooblastil finančnega ministrstva. Pošiljanje čekov in nalogov na inozemske terjatve, po pošti v inozemstvo, se lahko vrši samo na podlagi pooblastil finančnega ministrstva. Izjemo delajo vse pošiljke Narodne banke in čeki na tuje banke od naših bančnih zavodov, pooblaščenih za promet z devizami in valutami.

— **Prošnja davčni upravi in davčnemu odboru za mesto Ljubljana.** Prejeli smo: Trgovci s kurivom in lesom so prejeli te dni od davčne uprave odmerjene silno visoke očene čistega dohodka za leto 1935 (dohodek za leto 1934). Zato prosijo, naj bi se tisti činitelji, ki odmerjajo davek, nekoliko zanimali in prepričali, kdo vse in koliko prodaja drv pa se bodo prepričali, da trgovci ne prodajo skoraj nič. Dan na dan se pomikajo cele kolone voz naloženih z drvmi, ki jih vozijo v mesto kmetje. To bi morala biti tako zvana lastna drva, pa jih vozijo večinoma sami prekupčevalci. Ti jih ponujajo od hiše do hiše ter jih prodajo končno za vsako ceno. Seveda, kako ti ljudje merijo, to je poglavje zase. Trgovci s kurivom pa gledajo in čakajo, da pride kdo po kutaro drv in še to največkrat na kredit. Promet trgovcev je bil lani in je tudi letos tak, da niso kriti niti režijski stroški, akoravno so skrčeni na minimum. Upamo, da se bo davčni odbor pri zasedanju, ki se bo vršilo zadnje dni tega meseca, z vso intenzivnostjo zavzel za pravično odmero in predlagal odnosno ocenil čisti dobiček znatno nižje kakor pa je po davčni upravi ocenjen.

= **Dobava moke.** Uprava jetnišnice okrožnega sodišča v Ljubljani razpisuje komisijsko dobavo 11.000 kg koruzne moke, 5500 kg pšenične moke št. 6 in 650 kg pšenične moke št. 0 za čas od 1. oktobra do 31. decembra 1935.

= **Oddaja del za adaptacijo pekarne** v Celju se bo vršila potom ofertne licitacije 30. septembra pri referentu inženjerije komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Hmelj

+ **Žalec,** 17. septembra. Povpraševanje je pri nekoliko zmanjšani ponudbi nadalje živahno. Računa se, da je do 70% hmelja prodanega. Za prvovrstni hmelj je bilo sklenjeno nekaj kupčij po 26.50 in 27 Din. Včerajšnjo izredno živahno ponudbo je po izjavi, ki smo jo vzeli na zapisnik, pripisati tudi akciji nekega inozemskega komisijonarja, ki je razposlal v vse vasi svoje nakupovalce z naročilom, da zbegajo ljudi z vestmi, da bo cena hmelju padla in da je hmelj treba takoj prodati. Komaj smo neugodne posledice teh lažnih vesti s pomočjo naših hmeljarskih straž nekoliko ublažili. **Hmeljarji, ne dajte se begati!** Dobili smo tudi na vpogled originalno pismo inozemske tvrdke, ki sporoča, da je neki drugi inozemski komisijonar ponudil v inozemstvo naš hmelj že pred 14 dnevi po sramotno nizki ceni od 8 Din navzgor. Hmeljski tržni nadzornik.

+ *Žatec,* 17. septembra. Na žateškem hmeljskem trgu traja kupčija dalje pri nespremenjeno čvrstih cenah od 1500 — 1800 Kč za 50 kg. Po vesteh iz Poljske, so v Voliniji letos pridelali 24.000 starih stotov hmelja. Kupčija se je že razvila in se cene gibljejo med 90 — 180 zlotov za 50 kg (15 do 31 Din za kg). Tudi v Alzaciji se je razvila kupčija z novim hmeljem in se giblje cena med 400 do 500 frankov za 50 kg (24 — 30 Din za kg). V Nemčiji so sedaj določili tudi cene za izvoz. Dočim so za domačo porabo cene določene med 170 — 300 mark za 50 kg, se pravkar določene izvozne cene gibljejo med 120 — 170 mark (43 — [illegible] za kg).

Borze

17. septembra

Na ljubljanski borzi se je danes deviza New York okrepila, prav tako tudi deviza Trst. V privatnem kliringu so notirali avstrijski šilingi nespremenjeno 8.50 do 8.60. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.5650, v funtih po 233.57, v grških bonih po 34.25, dočim so se španske pezete nudile po 5.6750. Na zagrebškem efektnem tržišču je vojna škoda ponovno za malenkost popustila in se je trgovala po 368 (v Beogradu po 370). Promet je bil samo še v 7% investicijskem posojilu po 80 (v Beogradu po 82.50 do 83).

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2956.01—2970.61, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 739.54—744.60, Curih 1424.22—1431.29, London 216.02—218.07, New York 4347.51—4383.82, Pariz 288.89—290.33, Praga 181.05—182.16, Trst 356.81—359.90.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.2875, London 15.2025, New York 307.875, Bruselj 52.25, Milan 25.10, Madrid 42.0250, Amsterdam 207.66, Berlin 123.80, Dunaj 57.30, Stockholm 78.40, Oslo 76.40, Kobenhavn 67.85, Praga 12.7225, Varšava 57.92, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 368.50 — 369.50, za sept. — okt. 370 bl., 7% stabiliz. 81 — 82, 7% Blair 70 — 72.50, 8% Blair 81.75 bl., 6% begluške 63.50 — 64.75; delnice: PAB 230.50 — 233, Trboveljska 100 — 110.

Beograd. Vojna škoda 369 — 370 (370), 7% invest. 82 — 83 (82.50 — 83), 7% stabiliz. 81.50 — 82 (82), 7% Blair 72.25 bl., 6% begluške 66.75 — 67 (67), Narodna banka 6000 bl., PAB 232.50 — 233.50 (233 — 234).

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 17. sept. Začetni tečaji: **Pšenica:** za sept. 95.25, za dec. 97, za maj 97.25; **koruza:** za sept. 79.75, za dec 57.75, za maj 58.

+ **Novosadske blagovna borza.** (17. t. m.) Tendenca čvrsta. Promet srednji. **Pšenica** (78 kg): baška 135—138; baška ladja 140—142; baška, ladja Begej 139—141, slavonska 132—134; sremska 132—139; banatska 134—138. **Oves:** baški, sremski in slavonski 110—112.50. **Ječmen:** baški in sremski 64 kg 122.50—125. **Turščica:** baška in sremska 90—92, banatska 89—92. **Moka:** baška in banatska, »0g« in »0gg« 200—220; »2« 180—200; »5« 160—180; »6« 140—160; »7« 120—130; »8« 102.50—107.50. **Otrobi:** baški, sremski in banatski 85—87.50. **Fižol:** baški in sremski beli 275—285.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (17. t. m.) Tendenca prijazna. **Pšenica:** za okt. 15.34—15.36, za marc 16.15—16.17;

BOMBAŽ.

+ **Liverpool,** 16. sept. Tendenca stalna. Zaključni tečaji: **Pšenica:** za okt. 5.73 (prejšnji dan 5.78), za dec 5.63 (5.69).

+ **Newyork,** 16. sept. Tendenca stalna. Zaklj. tečaji: za sept 10.28 (10.31), za dec. 10.30 (10.35).

ALBUS

TERPENTINOVO MILO ODSTRANI VSO NESNAGO IN VARUJE VAŠE PERILO

Nov jugoslovenski patent

Mirno lahko spite, ker radio-ura avtomatično priključuje in izključuje vaš radijski aparat, vedno po vaši želji. Ni več nevarnosti, da bi radijski aparat vso noč izkoriščal električni tok, ker vam posebna ura aparat izključi, kadar hočete, in ga spet priključi v času, ko je na vrsti zaželjeni program. Radioura je pripravna za vse aparate in predstavlja lep izdelek znane tvrdke Junghans v obliki navadne budilke. Tvrdka »Bratje Hirš«, Novi Sad, jamči za 5 let za vsako radiouro, ako je plomba na njej nepoškodovna in ako se ura dobavi na njen naslov. Take ure popravlja tvrdka tudi brezplačno. Ravnanje z radiouro je popolnoma preprosto, kakor pri navadni budilki. V konektor radioure se vtakne vtikalec sprejemnika, vtikalec radioure pa v konektor mreže toka, kakor je to naznačeno tudi na sliki. Kazalec budilke se potem postavi na zaželjeni čas.

Naše gledališče

OPERA

Začetek ob 20. uri

Četrtek 19. septembra. Traviata. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Verdijeva opera »Traviata« se ponovno poje v ljubljanski operi v četrtek 19. t. m. izven po globoko znižanih opernih cenah od 30 Din navzdol. V glavnih vlogah: gospa Zlata Gjungjenčeva ter gg. Gostič in Janko. »Traviato« priporočamo med najbolj uspele vprizoritve na našem odru.

Še se lahko priglasite za stalnega posetnika dramskih in opernih predstav. Prijave za gledališki abonma se sprejemajo v pisarni gledališke blagajne v dramskem gledališču. Vhod iz Gradišča. Cene abonmanu so izredno ugodne, plača se abonma v 10 zaporednih mesečnih obrokih in daje izredno ugoden popust od običajnih dnevnih cen. Zato ponovno vabimo interesente, da se priglasijo za abonma 1935/36.

Sokolstvo

Vsem bratom in sestram! Narodni javnosti!

Bliža se tužna obletnica onega dne, ko nas je kakor blisk z neba zadela kruta, nad vse žalostna vest, da je padel v Marseju, zadet od zločinskih, plačanih rok, On, naš nad vse ljubljeni vladar in Voditelj, Viteški Kralj Aleksander I. Ujedinitelj, ki je položil svoje dragoceno in od vseh ljubljeno življenje na oltar edinstvene Domovine, ki je zanjo delal, ki je zanjo živel in ki ji je bila namenjena celo njegova zadnja misel, ker je pač njo in svoj narod ljubil nad vse.

Naš narod ne sme pozabiti te dragocene žrtve, ne sme pa tudi pozabiti na vse one velike čine in pridobitve, ki jih moramo zahvaliti Njemu, našemu Kažipotu in Vodji v lepšo bodočnost, ki je znal v trenutku razpaljenih strasti očuvati narod in državo pred katastrofo. Vse ono, kar je storil v svoji državniški modrosti, mora slehernemu Jugoslovenu ostati nedotakljiva svetinja, ker le na ta način se bomo — ne le z besedami — ampak tudi z dejanji iskreno oddolžili Njegovemu svetlemu spominu in izvrševali Njegovo oporoko: Čuvajte mi Jugoslavijo!

Sokolstvo, ki mu je v svoji dalekovidnosti in v svoji izredni naklonjenosti določil tako važno misijo v našem narodu, smatra za svojo posebno dolžnost, da na čim najbolj viden način izkaže tudi ob tej žalostni obletnici svojo trajno hvaležnost svojemu Najvišjemu podporniku in da počasti Njegov svetli spomin kar najdostojneje.

Uprava sokolske župe Ljubljana je zato sklenila, da se obrne s tem proglasom na vso narodno javnost, proseč jo, naj se priključi svečanim komemoracijam, ki so jih dolžne prirediti vse župne edinice s sporedom, ki jim ga določi župni prosvetni odbor; da naprosi vse posestnike, naj na ta dan na svojih hišah izobesijo državne zastave na pol droga; vse trgovce, da okrase — kakor lani — svoje izložbe s slikami pokojnega Kralja, in vso našo javnost, da prispeva na naših komemoracijah za socijalen sklad Viteškega Kralja Aleksandra I., ki je namenjen podpori nezaposlenih članov in naši sokolski mladini. Člani naj odvedejo prispevke v svojem društvu!

V Ljubljani priredi župa za vse mestne in okoliške edinice skupno žalno svečanost na Taboru dne 9. oktobra ob 20. uri zvečer.

Obnovimo na ta dan prisego zvestobe svojemu mlademu vladarju, prvemu starosti Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, Nj. Vel. Kralju Petru II., — z delom vSokolu, s pošiljanjem naše mladine v sokolske kovačnice značajev in v šole zavednih, požrtvovalnih in junaških državljanov, da se oddolžimo vsi svojemu Velikemu Kralju Mučeniku, čigar oporoka naj nam bo program in smoter!

Čuvajmo Jugoslavijo! — Zdravo!

Uprava sokolske župe Ljubljana.

†

V dno duše strti naznanjamo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da se je danes ob 4. uri popoldne preselila k Bogu v Leonišču naša nenadomestljiva, zlata, predobra mamica, žena, hčerka, sestra in svakinja, gospa

IVANKA KANČEVA roj. KURALT

soproga industrijalca

kot žrtev materinstva.

Pogreb naše ljubljenke se bo vršil v petek, dne 20. septembra ob 10. uri dopoldne na farno pokopališče v Mengšu.

Prosimo tihega sožalja!

Mengeš, Domžale, dne 17. septembra 1935

Lojze, mož; Majda in Ljudmila, hčerkici; Ivan, Kuralt, oče; Ivan, brat; Marija, sestra; svak, svakinje in ostalo sorodstvo.

Pred časom osiveli

Problem raka z nove strani

V prejšnjih časih so zdravniki pri bolezenskih diagnozah upoštevali bolj ali manj metodično tudi barvo las. Neki zdravnik je na podlagi svojih opazovanj n. pr. trdil, da so plavolase ženske podvržene povsem drugim boleznim nego rjavke, ki jih je treba zato zdraviti tudi z drugimi zdravili. Nu, medicina na takšne trditve v splošnem ni polagala velike važnosti.

Iz tega razloga pa so zanimiva opazovanja, ki potekajo od nekega brazilskega zravnika. Ta je na premnogih primerih namreč odkril čudne zveze med predčasno osivelostjo in rakom. Človek, ki predčasno osivi, po njegovem mnenju ne more dobiti raka. Med njegovimi pacienti ni bilo nobenega, ki bi imel raka in bi bil istočasno zgodaj osivel. V tem pogledu so bili nekateri primeri kar poučni.

Zgodilo se je n. pr. da je bil 70-leten možakar, ki ni imel navzlic svoji visoki starosti niti enega sivega lasu, rakast, njegovi otroci, ki so imeli kakšen siv las, pa so bili brez izjeme zdravi. Ali pa drug primer: stara mati, bolnica za rakom, ima še vedno lepe, črne lase iz svoje mladosti, njena osivela hči pa je zdrava. Dolga vrsta takšnih primerov je napotila zdravnika do tega, da se danes pri diagnozi raka ozira tudi na barvo las. Če pride n. pr. k njemu človek, ki meni, da ima raka, a so mu lasje sivi, smatra zdravnik to za gotovo znamenje, da s tem človekom ni hudega. In natačna preiskava mu doslej še vedno dala prav.

Seveda pa s tem ni rečeno, da ima to njegovo naziranje splošno veljavo za vse ljudi in kraje. Za sedaj bo to veljalo pač le za prebivalce Rio de Janeira, dočim bo treba drugje še mnogo opazovanja, preden se bo dala o stvari izreči končna beseda. Ljudje, razen trdih hipohondrov, so itak navajeni, da bolezenskih znakov ne upoštevajo in da prihajajo posebno zavoljo raka vse prepozno k zdravniškemu pregledu. Če bi to svojo nemarnost podkrepili sedaj še z zanašanjem na sive lase, bi ne storili dobro. Na vsak način pa imajo opazovanja brazilskega zdravnika svoj pomen, ker nam kažejo problem raka z nove strani, tako da bo mogoče to bolezen morda diagnosticirati pravočasno po zelo vidnem zunanjem znaku, po barvi las.

Dedič angleške krone

Najnovejša slika Waleškega princa v avtomobilu

Zebre in žirafe bežijo

Mobilizacija v državi črnega cesarja je močno vznemirila divjad, ki beži iz nemirnih predelov v varnejše zaklone

Mobilizacija abesinskih plemen, ki traja že od začetka septembra, je povzročila v nekaterih pokrajinah države črnega cesarja veliko paniko, katere posledice se javljajo tudi pri živalih. Angleški afriški potnik William Kendal poroča, da se je pokastil divjih živali v Abesiniji velih strah. Visoke ravnice in stepe so silno oživele. Ker pojejo noč in dan alarmni bobni, ki kličejo moške pod orožje, so živali zelo vznemirjene in dirjajo tropoma skozi doline in čez prelaze v mirnejša ozemlja.

Na begu je posebno mnogo zeber, antilop in gazel. Zbirajo se v velikih množinah ob vodi. Že pred tedni, ko je še močno deževalo, je Kendal opazil, da se premikajo živali v bližini Addis Abebe z veliko živahnostjo. Takrat je divjad bežala vzdolž reke Abai v smeri proti Tanaškemu jezeru. Tam mimo je ubrala pot v Sudan, kjer bo našla v stepah gotovo več miru.

Isti pojav je opazil Kendal tudi v bližini Gandžulskega jezera, mimo katerega so bežale ogromne črede žiraf antilop in omov proti Rudolfovem jezeru in čez mejo Britske Ugande. Divjad v teh krajih začne begati iz strahu pred zalezujočimi lovci normalno šele v polovici oktobra, letos pa je vzela prej pot pod noge. Ni treba pojasnjevati, zaključuje afriški potnik, da so te plazove divjih živali sprožila premikanja in zbiranja abesinskih čet, ki se vadijo v streljanju. Beg zeber, antilop in drugih živali čez abesinsko mejo pa bo prisilil tudi leve, ki živijo od te divjadi, da pritisnejo za njimi.

Nevesta Gloucesterskega vojvode

Lady Alice Scott, nevesta tretjega sina angleškega kralja Jurija in kraljice Mary (tretjerojenec velja v angleški kraljevi družini za filozofa, ker ima dragoceno knjižnico), je potomka stare angleške rodovine in slovi kot velika ljubiteljica umetnosti. Tudi sama je izborna slikarica

Oklopni policijski psi

Chicaška policija si je izmislila zanimivo novost. Psi, ki so ji potrebni tudi v času prevladujoče tehnike, so bili doslej skoraj brez zaščite v spopadih z zločinci. Če so ti ubili kakšnega psa, je bilo dolgoletno šolanje in dresura zaman. Sedaj pa dobe chicaški policijski psi »v službi« lahek oklep ki bo dovolj trden da jih obvaruje noža in strelov iz pištole.

Biseri Marije Stuart

Neka ženska, katere ime drže angleške oblasti v tajnosti, je kupila nedavno v Forfarju na škotskem ogrlico za malenkostno vsoto. Nato je šla v London in pokazala bisere nekemu ondotnemu draguljarju. Mož je postal pozoren na ogrlico, kajti sestojala je iz črnih biserov, kakršne je nosila Marija Stuart.

Informiral se je pri oblasti in je izvedel, da je nosila Marija Stuart res ogrlico s takšnimi biseri. Okras, za katerega je plačala škotinja samo 2 šilinga je baje vreden 40.000 funtov. Dragulji so prišli v promet po popolnoma zakoniti poti, namreč po nekih starih damah, ki so kupile razne predmete iz zapuščine nesrečne kraljice.

Krmarja pri krmilu zadela kap

Hudo neprijeten doživljaj sta imela mlada francoska zakonca, ki sta preživljala počitnice v obmorskem kraju Chatraillonu. Te dni sta zvečer najela majhno motorko, ki jo je krmaril 44-letni krmar Fernand Demelle. Peljati sta se hotela na nočni ribji lov daleč na morje.

Po polnoči sta v motorki zaspala, a ko sta se okrog tretje ure zjutraj zbudila, sta v svojo grozo opazila, da ženejo valovi čoln, kamor sami hočejo. Krmarja je bila namreč zadela kap in je ležal mrtev ob krmilu. Ker mlada človeka nista vedela, kako je streči motorki in ni bilo nikjer videti nobene ladje, sta morala pač pustiti, da so ju premetavali valovi na morju. Šele zjutraj se je približal neki ribič, ki je spravil motorko do neke boje in jo tam privezal, ker je bila med tem nastopila oseka in se niso mogli vrniti domov. Tako so morali še dolge ure prebiti ob krmarjevem truplu, dokler jih ni plima rešila iz tega položaja.

Smrt Menelikovega zeta

Stara gospa Völklova iz Baje na Madžarskem je prejela iz Addis Abebe obvestilo, da tam umrl nje sin in da so ga pokopali z velikim pompom. Ta sin je l. 1901. odpotoval v Abesinijo in ga je cesar Menelik postavil za svojega dvornega mizarja. L. 1911. se je poročil z Menelikovo najmlajšo hčerjo, princeso Zabaido, ki se je bila zaljubila vanj. Odtlej se ni o njem izvedelo nič več.

Prvi skupinski prekomorski polet

Ameriška družba Bellanca organizira tačas prvi prekomorski polet s potniki iz Amerike v Evropo. Družba je za ta podvig naročila posebno letalo, za katerega je najela pilota v osebi letalca Cliveja Pangborna, ki se je proslavil v poletu London-Avstralija. Kot drugi pilot bo Pangbornu prideljen Američan Row.

Letalo bo vozilo čez Atlantski ocean poleg obeh pilotov še 18 potnikov. Družbi, ki organizira ta polet se je doslej priglasilo nad sto kandidatov za prvo skupinsko prekomorsko vožnjo. Letalo bo startalo v New Yorku na letališču Lloyda Bennetta čim bodo vremenski izgledi za prekomorski polet povoljni.

Nova palača Društva narodov

Sedanje zasedanje Društva narodov je zadnje, ki se vrši še na Wilsonovem nabrežju v Ženevi. Naslednji sestanek bo zbral delegate že v novi palači, ki zanjo pravkar dovršujejo zaključna dela.

Palača bo prav tako velika, kakor grad v Versaillesu, imela bo 140 sob in 12 dvoran za razne komisije. Glavna dvorana bo dvakrat tolikšna kakor je Pariška opera in bo v nji prostora za 2200 oseb. Palača bo imela lasten poštni in brzojavni urad, radio ter več sto telefonskih celic. V nji bo tudi restavracija, kino in velika telovadna dvorana.

Ribe in kiti umirajo

V odseku Zveze narodov za tehnična in gospodarska vprašanja so nedavno pretresali, kaj bi bilo treba ukreniti, da se zajezijo in odstranijo vzroki množestvenega umiranja morskih rib in ptic, ki poginjajo zaradi olja in drugih odpadkov, ki jih mečejo zlasti motorne ladje v morje. Ugotovljeno je namreč, da nastopa smrt zaradi tega v tisočih in tisočih primerih. Anglija je baje celo pripravljena sklicati mednarodno konferenco, ki naj bi obravnavala to vprašanje. Nevarnost, ki nastaja za morske prebivalce je tako velika, da ograža ta način odlaganja nesnage v morje celo kite.

Nova poštna raketa

Kakor poročajo iz Calaisa, bosta dva holandska izumitelja v najkrajšem času skušala odstreliti novo poštno raketo, ki pojde iz Calaisa čez Rokavski preliv v Anglijo. Raketa je že pripravljena za odstrelek in tehta 130 kg.

PAZITE NA IME »PERION«
On opere Vaše perilo snažno belo, ne škoduje mu in po ceni je. — Kvalitetni izdelek slovenske industrije

PERION
Vas bo zadovoljil v vsakem oziru.
S V O J I K S V O J I M !

Miss Kitajska

Prvič so zdaj v »carstvu sredine« izvolili lepotno kraljico, miss Ohu

Vladar črne države v Ženevi

Haile Selassi si je na svojem potovanju po Evropi l. 1924 ogledal tudi Ženevo in palačo Društva narodov. Takrat gotovo ni mislil, da se bo enajst let pozneje obravnaval italijansko-abesinski spor pred to ustanovo. V spremstvu cesarja vidimo generalnega tajnika Društva narodov, Avenola

Samo dva meseca vojne

Tako sodi abesinski generalni štab

»Times« poročajo iz Addis Abebe, da je abesinski cesar te dni zaprisegel 2000 vojščakov iz notranjosti države. Prisežnike so nato oborožili z modernim orožjem, nakar so vojščaki izjavili, da bodo vsakega sovražnega tujca umorili ali pa tako pohabili, da bo imel dovolj za vse življenje. Na koncu so vojščaki celo vdrli v cesarjevo palačo, iz katere so jih morali prepoditi biči.

Vojne priprave se nadaljujejo z vso živahnostjo. Petrolejska skladišča v Hararju in Džibutiju so zaradi varnosti spravili pod zemljo. Povsod odpirajo nove lazarete, obenem pa kupičijo na posebnih točkah velike množine bodeče žice.

Abesinski generalni štab je prepričan, da v danih okolnostih ne bo Italija vodila dolgotrajne vojne. Računajo, da bo vojna trajala kvečjemu dva meseca. V tem času se bodo Italijani skušali polastiti bogatih ozemelj v provincah Adua, Harar, Vade, Šebeli in Haussa. Zato je abesinska vlada v teh krajih posebno ojačila svoje posadke.

Negus na prestolu

Abesinski cesar Haile Selassi ob neki reviji diplomatskega zbora v Addis Abebi

Z aeroplani nad Abesinijo

Italijani imajo v Eritreji in Somaliji zbranih petsto letal za bombardiranje

Član italijanske topografske misije v Libiji kapetan Zetta, ki spremlja italijanski ekspedicijski zbor v Afriki, razpravlja v angleškem »Sunday Discatchu« o strategičnih pripravah italijanske vojske za pohod v Abesinijo. Njegova izvajanja izzvenevajo v tenor, da se bo Italija v borbi proti Abesiniji poslužila prvenstveno zračnega orožja. V ta namen je zbrala v Eritreji in Somaliji 500 velikih bombnih letal. Aeroplani se na višji ukaz lahko pri priči dvignejo v zrak.

Pehota, topništvo in drugi oddelki suhozemske armade bodo imeli malo dela, kajti operacijski načrt proti Abesiniji predvideva okupacijo dežele z bombardiranjem iz zraka. Dokler bodo letala bombardirala abesinske postojanke, bosta artilerija in pehota počivali v zaledju. Pač pa je oborožen vsak italijanski pilot s samokresom, ki ga mora rabiti čim pristane na sovražnem ozemlju. Italija si na vse načine prizadeva, da bi odvrnila zlo gveriljske vojne. Zato bo zasedla predvsem najvažnejše strategične točke, zlasti vodnjake, kjer se bo utrdila. Ko se bo na ta način zasidrala v deželi, bo začela takoj s kolonizacijsko akcijo.

Smrt zaradi shujševalne kure

V Londonu je umrla neka 26-letna Alma Chewdikova zavoljo prevnete shujševalne kure. Da bi postala bolj vitka, je jemala neke kroglice in ko so te storile svoje delo, se ni mogla več ločiti od njih. Živela je tudi od samega sadja in je prišlo sčasoma tako daleč, da se drugih jedi sploh ni več dotaknila.

Preden je začela »zdravljenje«, je tehtala 70 kg, ob svoji smrti pa samo še 33 in pol kilograma. Njeni sorodniki in prijatelji so poskusili vse, da bi ji takšno eksperimentiranje s samo seboj izbili iz glave, nje zaročenec ji je kroglice metal skozi okno in njena teta je prosila lekarnarja, ki je te kroglice dajal na recept, naj jih nespametnemu dekletu ne daje več. Ker jih je pa dobivala brez recepta v drogerijah, so bili vsi takšni poskusi zaman — dokler ni smrt napravila konec temu početju.

Novo letalo

V Taškentu so pravkar dogradili ogromen aeroplan, ki bo služil za polete v sosedstvo severnega tečaja. Letalo je popolnoma iz kovine, meri v dolžino 15 m, z razpetimi krili pa 24 m in tehta 5.500 kg. Posebnost novega aeroplana je ta, da lahko vozi z brzino 210 km na uro, doseže višino 5.000 m ter se po potrebi lahko opremi s kolesi, smučmi ali vodnimi smučmi, tako da lahko pristane na kakršnem koli terenu.

Drama gorskega vodnika

Iz Salzburga poročajo o grozni drami 29 letnega vodnika Josefa Frandla, ki je hotel v petek, 13. septembra, prvič preplezati južno steno Grosse Bischofsmütze v gorovju Dachsteina.

Frandl se je privezal na vrv in je plezal navpično po 150 m visoki steni. Tik pred zaključkom nevarne ture pa je položil nogo na zledenel žlebič, kar je postalo zanj usodno. Spodrsnilo mu je in padel je 57 m globoko v prepad, kjer je obvisel na vrvi. Mož, ki je spremljal Frandla, je stal v trenutku nesreče ob vznožju stene in je začel klicati na pomoč. Prišla je reševalna odprava, ki je ugotovila, da je nesrečnemu gorskemu vodniku počila lobanja nad desnim očesom. Poškodoval se je močno tudi v notranjosti in so ga morali nezavestnega odpeljati v najbližnjo bolnišnico, kjer pa dvomijo, da bo okreval.

Kupčije mr. Ricketta

O skrivnostnem mr. Rickettu, ki je nedavno povzročil velikansko razburjenje v svetovni javnosti s svojimi petrolejskimi koncesijami v Abesiniji, poročajo zdaj še to, da je Rickett po vsej priliki agent znanih angleških tvornic za orožje Armstrong in Vickers. Označujejo ga tudi za agenta skrivnostnega »veletrgovca s smrtjo« Bazila Zaharova. Petrolejska koncesija je bila po sodbi poučenih mož samo plašč za drugo koncesijo vse večjih dimenzij: za koncesijo za dobavljanje orožja in streliva. To pogodbo je baje sklenil mr. Rickett z abesinskim cesarjem po naročilu Bazila Zaharova.

Žlico je požrl

V zaporih okrajnega sodišča v Retzu je te dni 27 letni delavec Kujal požrl žlico. Menil je, da bo s tem napravil konec svojemu življenju. Jetnika so poslali na Dunaj, da mu žlico odstranijo z operacijo.

ANEKDOTA

Ko je bil znani general Gajda še glavni komandant v Košicah, se je obrnil na dr. Kramaža, naj mu izposluje premeščenje h generalnemu štabu v Prago, češ, da mu je vojni minister to za trdno obljubil. Dr. Kramař je šel takoj k predsedniku vlade Švehli in mu predložil Gajdovo željo. »Če je Udržal obljubil, bomo stvar takoj uredili.« je zagotavljal Švehla prosilca. Komaj je Kramář odšel, je predsednik vlade res takoj sedel in napisal vojnemu ministru naslednje pismo: »Dragi František, ako mi tega pustolovca Gajdo premestiš v Prago, lahko drugi dan kar podaš ostavko. Tvoj Anton.«

VSAK DAN ENA

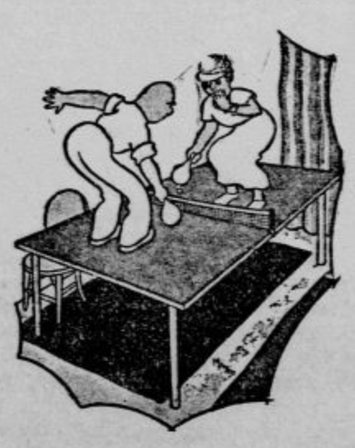

»Dragi moj, zdi se mi, da smo pri našili sosedih popolnoma drugače igrali table-tenis.«
(»Everybodys weekly«)

Kulturni pregled

Izprijena umetnost

V Dresdenu, starem središču nemškega umetnostnega življenja, so nedavno priredili razstavo edinstvenega značaja. Iz raznih galerij in drugih javnih zbirk so vrgli najznačilnejše primere tiste likovne »umetnosti«, ki se je razbohotila nekaj let po svetovni vojni. Težko jo je označiti; gre za dela, ki so jih takrat proglašali za najmodernejše umetnostne izraze. Na novem indeksu so nekatere slike, ki so nastale pod vplivom ekspresionističnih, konstruktivičnih, dadaističnih futurističnih in ne vem še kakih teorij; vsi vemo, da so »—izmi« takrat kar deževali po nas. Taka umetnost je bila **la grande mode**; pred njenimi proizvodi so se ustavljali resni in neresni ljudje in marsikdo, ki zardeva ob besedi »tradicija«, je skušal za vsako ceno odkriti v njih to, česar sploh niso imeli v sebi. Miselne nemožnosti in absurdne oblike teh modnih slik so skušali prikazati kot daljnovidna razodetja modernega duha in kot edino pot do toliko pričakovanega stila naše dobe. Preko vseh dosedanjih estetskih meril in okusov, suvereno preziraje tudi tisti skromni glas, ki je zdravemu razumu sploh dopuščen v umetnostnih zadevah, so poveličevali dozdeven zgodovinski preobrat v umetnosti vseh vrst. Nov umetnik, najsodobnejši med sodobnimi, dokončno obrača prirodi hrbet in ustvarja umetnost iz golih kapric svojega zavestnega in še bolj podzavestnega jaza.

Nenormalno duševno stanje povojne Evrope, ki je preko opustošenih bojišč razpela mavrični lok svojih najdrznejših upov v bodočnost, je moralo zanesti tudi v umetnost stremljenje po izražanju nenormalnega in za vsako ceno izrednega. Kdo se ne spominja slik, pred katerimi smo razmišljali tudi na naših umetnostnih razstavah, ali in kako se bo treba spričo »najmodernejšega« razvoja likovne umetnosti ganljivo posloviti od velike iluzije, veljavne cele vekove, da umetnost lahko občutimo in duševno dojamemo tudi z neko »normalno« občutljivostjo za estetske stvaritve? Koliko obiskovalcev razstav se je onemoglo vdajalo resignaciji ljudi, ki so jih naposled le prepričali, da zaostajajo za časom, da se starajo in duševno propadajo, ker ne morejo dojeti teh revolucionarnih izrazov najmodernejše umetnosti?!

Od tedaj do danes se je marsikaj spremenilo. V Dresdenu in drugod v Nemčiji so pričeli snemati najizrazitejše proizvode te umetnostne mode. Prenehala je moč vere, da se umetnostni učinki, ki naj pretresejo človeka in izvrše tisti blagodejni vpliv, kakor ga mora imeti sleherno umetnostno delo na človeško duševnost, dajo izzvati s konstrukcijo žice, vžigalčnih škatlic in podobnega materiala, kakor to vidiš na »slikah« Kurta Schwittersa, ki jo je javna galerija l. 1920. odkupila za 1400 mark. Iz nenormalne omame se je umetnost vrnila v normalnejše stanje, kjer je njena vloga mnogo večja, kakor so jo predpisovali najsodobnejši med sodobniki. Iz javnih zbirk izločajo slike, ki so prej za nje plačevali težke vsote. Zbrali so jih v razstavo z naslovom »Entartete Kunst« (Izprijena, tudi degenerirana umetnost). »Kölnische Illustrierte Zeitung« je nedavno priobčila vrsto posnetkov s te razstave pod naslovom »Schreckenskammer der Kunst«. Med njimi smo srečali tudi nam znane izraze »novega umetnostnega duha«; ne istih slik, marveč slike in kipe, ki so nastajali pri nas pod istimi vplivi, iz istih teoretičnih izhodišč, v oblasti iste mode. Zakaj tudi naše kraje je zajela povojna psihoza, ki je imela v umetnosti te vrste samo svoje verno zrcalo.

Stremljenja te »umetnosti« so podlegala raznim zmotam in zablodam, ki so značilne za ves povojni svet in jih zato ni moči razčleniti v okviru časniškega članka. Predvsem je vplivala na umetnike zabloda, da v umetnosti velja isti razvojni tempo kakor v tehniki, a da je mogoče ustvarjati umetnostna dela na osnovi najskrajnejše subjektivnosti, ne glede na vsa umetnostna spoznanja prejšnih generacij. Obračali so se od narave, ne da jo izpopolnijo, kar je bilo vedno veliko stremljenje človeške kulture, marveč zato, da jo zanikajo: poskus, ki nikdar ne ostane nekaznovan. Z druge strani je hotel iluzionističen povojni umetnik ustvarjati »izven časa in prostora« izven svojega naroda in njegove trde resničnosti, omamljen od nekih nenaravno izobličenih internacionalnih idej, ki jih danes, ko se kaže vsa njihova onemoglost, zapuščajo drug za drugim. S tretje strani so hoteli nekateri umetniki celo v dobi, ko je anarhično kipenje povojnih struj zamenjala treznejša »nova stvarnost«, podrediti umetnostne izraze revolucionarnim geslom in vdinjati umetnost politiki. V tej periodi smo deloma še dandanes.

Nedavno je izšla v Nemčiji knjiga v kateri so ponatisnjene nekatere pesmi iz zbirk tako zvane asfaltne literature, ki so jo v maju 1933 sežigali v Nemčiji na grmadah. Zoper te grmade smo vsi protestirali, vendar se s tem nismo izrekli brezpogojno za vse, kar je podleglo tej ognjeni inkviziciji. Prej omenjena knjiga kaže, da je poezija celo pri ljudeh, kakor je Alfred Kerr, dobivala izprijene oblike, ki vzbujajo v slehernem količkaj normalnem (mislim: ne perverznem) človeku pristudo. Tudi Baudelaire je opeval grde reči, a kako! Kipi in slike, ki nam jih kaže »Schreckenskammer der Kunst«, so onkraj najširših estetskih zakonov in zato tudi izven avtonomnega področja sleherne umetnosti. Ne sme nas presenetiti, če so ti izrodki izrojenega obdoja izločajo iz javnih zbirk.

Toda v takem čiščenju umetnosti je nova nevarnost. Če Nemci danes postavljajo v »Schreckenskammer« umetnosti tudi risbe Georga Grosza, ki je strastno in maščevalno karikiral meščane, ni nemogoče, da bodo treznejši zanamci z isto pravico zmešili nekatere stvarjalno šibke in človeško brezhrbtenične lažiumetnike, ki se sedaj prilizujejo močni roki Tretjega carstva tako, kakor so onile služili demagogiji prejšnjega režima. Zaman je vse: iz teh zablod ni drugega izhoda, kakor da se umetnost vrne na svoje avtonomno področje, ne da bi se sicer odpovedala službi življenju in človeku. Prepričevalnejše od pozitivnih estetskih teorij so negativne izkušnje in nazorna svarila baš v povojnih »umetnostnih« proizvodih. (Ni treba vedno poudarjati larpurlartizma, ki je bil vzlic vsej estetski omejenosti še vedno bolj življenjski in človeški, kakor je vsa futuristična, dadaistična in konstruktivistična umetnost nedavnega časa).

Dolgi so ovinki, ki jih morajo prevaliti kulturni tokovi, ko so jih katastrofalne sile zasukale z normalne poti, preden se vrnejo na pot, ki jim je dana po usodnosti in notranji zakonitosti, kakor sta v samih stvareh. Naloga sleherne dobe je, da spozna svojo usodnost in ji najde pravi izraz.

Razvoj napredek? Pojma, ki dandanes izgubljata prevladujočo veljavo celo tam, odkoder sta zmagovito prodrla: v prirodnih vedah. Mnogi dvomijo, da je razvoj umetnosti usmerjen od manj popolnih oblik v najpopolnejše, tako rekoč od menjačice do človeka. Kulturni razvoj pozna tudi erupcije, ker pozna genije: njegova pot je zlasti v likovni umetnosti daleč od »razvojnih pravilnosti«. Niti Rodin ni prekosil antične in renesančne plastike. Umetnostne možnosti so mnogo bolj omenjene kakor tehnične možnosti, k tudi niso neizčrpne. Treba je iti s časom, ne pa drveti: raziočček, ki ga mnogi umetniki ne razumejo. Ne gre za to, da je vedno kaj »novega«, saj se je »novo« že tolikokrat razkrilo kot »staro«, v bistvu že zdavnaj povedano.

Gre za to, da skušajo tvorni duhovi dati iz sebe največ in najboljše, sledeč notranji zakonitosti svojega stvarjanja. Ni se jim treba nenehno ozirati po prednikih in ne si umišljati prisotstva zanamcev. Takó pojmovano delo ni služba modnim geslom, četudi črpa iz časa kakor vse, kar v času nastaja. Pri takem delu so si nekdanji in bodoči mojstri bližji kakor vidijo s svojimi časovno omejenimi pogledi.

Umetnost, ki je nastala samo zaradi hlastanja po novem, ne po svoji notranji zakonitosti in ne iz eruptivnih plasti genijev, človeštvo prej ali slej izpljune iz sebe. Umetnine ne nastajajo iz kapric. Čas jim bo tudi v bodoče najstrožji sodnik, kakor vsem, ki so v njegovi službi.

—O

Zapiski

Zdravniški vestnik priobčuje v pravkar izišlem 7. — 8. zvezku članek dr. Antona Sonca o zdravljenju griže s serumom in konec članka mr. ph. Radovana Damoške o novi jugoslovenski farmakopeji. Nato sledi serija statistično podprtih člankov, ki obravnavajo delovanje na drugem kirurškem oddelku ljubljanske bolnice. Članke so prispevali doktorji B. Lavrič, Vl. Guzelj, Iv. Peršič, Boris Kunc, Fran Novak, V. Arko, Milan Žumer in Božena Grossmannova. Stanovski vestnik, poročila iz zdravniških društev, vesti iz medicinskih časopisov in knjig zaključujejo dvojno številko priznanega strokovnega glasila slovenskih zdravnikov.

»Evgenika«, prvi slovenski časopis te vrste, ki izhaja v redakciji doc. dr. B. Škerlja kot priloga »Zdravniškega vestnika« in se dobiva tudi samostojno, objavlja v pravkar izišli 3. številki statistiko dr. B. Škerlja o raznih tipih Slovencev (s tabelami, komentarjem in ilustracijami). Raziskovalec ugotavlja na podlagi materiala, ki ga je zbral ob priliki sokolskega zleta, da sta med Slovenci najbolj zastopana dinaridna rasa in savidni tip. Sicer imamo v naših vrstah predstavnike vseh evropskih ras, med njimi izmed svetlih zlasti baltidni tip, vendar je njih odstotek znatno manjši. Opažajo se celo nekateri primeri negroidnega in polinezijskega tipa. Med obema spoloma je znatna rasna razlika; med ženskami je mnogo več pripadnic svetlih ras kakor med moškimi. Na splošno lahko sklepamo o Slovencih, da sodijo med visokorasle slovanske narode, da so povprečno brahikefalni in med slovanskimi narodi jako svetli, med južnimi Slovani brez dvoma najsvetlejši. — V rubriki Zakonodaja čitamo protest zoper preklic zakonske določbe o obveznem zdravniškem pregledu moških oseb pred poroko in več zanimivih beležk o evgeničnih zakonih v drugih deželah. Prav tako poučne so Drobne vesti. Vsebinsko obilno, čeprav po obsegu skromno število našega prvega časopisa za higijeno rase zaključujejo poročila o domačih in tujih knjigah s tega področja in odgovor na vprašanje o krvavičnosti (haemophilia).

Dr. Zdenka Dykova — Háskova, mladostna prijateljica naše pisateljice Zofke Kvedrove in prevajalka njenih spisov v češčino, piše roman o svojem pokojnem možu, češkem pisatelju, pesniku in politiku Viktorju Dyku, ki je pred leti umrl v Dalmaciji.

Naši dramatiki in češkoslovaška gledališča. Na tem mestu smo že poročali, da je Narodno divadlo v Pragi napovedalo v repertoarju za novo sezono jugoslovensko dramo, ki pa za sedaj še ni označena. Tudi druga praška gledališča pripravljajo nekatere novosti iz jugoslovenske dramatske literature. Gledališče v Brnu uprizori Cankarjeve »Hlapce« in Krleževo »U logoru«, olomouško pa Nučičeve »Zalujoče ostale«. V Bratislavi so se odločili za dramo J. Kosora. Tudi praški radio napoveduje v svojem literarnem programu za prihodnje mesece radijsko uprizoritev Vojnovićeve in Cankarjeve drame. Dovolj častno je zastopana češkoslovaška dramatika v repertoarju jugoslovenskih gledališč; to kaže, da vzajemno sodelovanje na gledališkem področju očitno napreduje.

Knjiga o Abesiniji. Henry de Monfreid, ki je preživel trideset let v Abesiniji, je pravkar izdal pri Grassetju v Parizu knjigo svojih opazovanj in izkušenj: »Le drame ethiopien.«

Slikarja Vincenta Van Gogha obravnava z medicinske strani dr. Joachim Beer v pravkar izišli študiji » Essai sur les rapports de l' art et de la maladie de Vincent Van Gogh». Razprava je obenem zanimiv donesek k psihologiji umetnostnega stvarjanja.

François Porché, avtor znanih življenjepisov Baudelaireja in Verlainea, je pravkar izdal pri Flammarionu »Portrait psychologique de Tolstoj.«

Kako Španija podpira dobro književnost. »Le Messager d' Athènes« je te dni objavil članek o ukrepih, ki jih je storila Španija za širjenje dobre knjige. V madridski Narodni knjižnici je bil ustanovljen »Institut španske knjige«. Le-ta bo predvsem skrbel, da bo redno izhajala bibliografija španske knjige, vodil bo statistiko o knjižni proizvodnji in register avtorizacij ter skrbel za pogodbe, ki jih sklenejo inozemski pisatelji in založniki s španskimi prevajalci in izdajatelji prevodov, takisto bo opravljal vse druge zadeve, ki se tičejo literarnega imetja. Institut bo izdal vsako leto načrt publikacij, s katerimi bi bilo treba izpopolniti špansko bibliografijo, organiziral bo kdaj pa kdaj v inozemstvu seime in razstave španske knjige, podpiral posredno in neposredno zasebno založništvo, vplival na tehnično izboljšanje španske knjige ter storil celo vrsto ukrepov za njeno večje širjenje v stari domovini in v latinski Ameriki. Institut španske knjige bo vzdrževala država, tako da se izvrše vsi ukrepi v prid španske knjige na državni račun.

S P O R T

Sodniki: LNP

V soboto ob 19.30 na igrišču Primorja

Atrakcija za našo sportno publiko bo sobotno srečanje nogometnih sodnikov proti članom uprave L. N. P.

Eni kot drugi pozvani na junaški medan so se zedinili da pokažejo naši sportni javnosti (predvsem pa velja to za aktivne igrače vseh klubov) kakor tudi prevnetim sportnim kibicem lepoto in vse fairnesse pravilno igrane nogometne igre. Naša publika bo tudi lahko videla dosedaj še deloma neznane razne nogometne trike, tako svetovnoznani »W« sistem, dalje še neznani »F« in »Z« sistem nogometne igre. To in še marsikaj drugega bo imela priliko videti naša sportna publika. Predvsem pridejo tu v poštev razne tajnosti in umetnosti foulanja i. t. d. ki seveda vsega še ne smemo izdati javnosti.

Postavi moštev nam zaenkrat še niso znani. Po pripravah sodeč pa nastopita moštvi z vsemi svojimi najprominetnejšimi »kaloni«, preizkušenimi v raznih borbah preteklih let. Za to tekmo vlada v naši javnosti že sedaj ogromno zanimanje. Za vodstvo iste je naprošen eden naših najprominentnejših sportnikov, tako da je regulerni potek povsem zagotovljen.

Boksarska prireditev v Ljubljani

Redke so take prireditve v Ljubljani. SK Slovan se trudi, da pridemo preko tega mrtvila, da bi vsaj deloma posnemali Zagreb in Beograd, kjer imajo skoraj vsak teden boksarski nastop. Žalostno je to, da smo v tej zadevi še za Mariborom, kjer imajo dva kluba z mnogimi člani. Ta dva kluba imata skoraj vsak mesec vsaj en nastop, tako da imajo stalne gledalce, s katerimi lahko računajo.

V nedeljo 22. t. m. bo SK Slovan priredil drug nastop te vrste. Povabil je Mariborčane, ki so pokazali veliko znanja že na prvem nastopu v Ljubljani. Dalje bodo prišli tudi agilni Kamničani, ki imajo precej boksačev in, kar je glavno, precejšnje število nastopov z Ljubljančani.

Slovanovci bodo poslali v borbo najboljše boksače, ki jih imajo. Obeta se torej zanimiv sportni večer, za katerega vlada že sedaj veliko zanimanje.

V nekaj vrstah

V nekaj vrstah. Sobotna nočna tekma med nameščenci dohodarstvenega urada in ljubljanskega tramvaja je prinesla zmago mitničarjem s 4:1 (1:1). Tekmi je prisostvovalo okoli 1000 gledalcev in je bil torej dobrodelni namen dosežen. Čisti dobiček bo namreč šel v korist mestnim revežem. — V Murski Soboti se je vršila v nedeljo nogometna tekma za prvenstvo mariborskega II. razreda med Muro in Dravo. Tekma je z 2:2 ostala neodločena. Sodil je g. Schneller iz Maribora — Na teniških igriščih Maribora so naraščajniki Maribora porazili naraščajnike Celja s 12:1. — V Varšavi je hazenska reprezentanca Ljubljane podlegla reprezentanci Varšave z 2:1 (1:1). Domačinke so prišle do zmage samo s pomočjo sodnika, ki je zelo oškodoval Ljubljančanke. Naša reprezentanca je nastopila v naslednji postavi: Cimperman, Lovrenčič, Justin, Oman, Bernik, Tomljenović, Petanič. — Jugoslovenski teniški igrači so si v Varšavi priborili tudi četrto točko. V ponedeljek so igrali Palada — (Wittmann 7:5, 6:4, 6:4, a Kukuljević — Tloczinski 3:6, 7:5, 6:1, 2:6, 6:6. Pri tem stanju iger je bil dvomatch končan. Jugoslavija je torej zmagala s 4:0. — Znani naš sprinter Kovačič ne pojde na olimpijado v Carigrad. Na 100 m bosta nastopila Bauer in Mazzi. Ako bo nastopil Krevs, bo tekel 1500 in 5000 m.

LZSP (službeno). Seja upravnega odbora bo v petek 20. t. m. ob 20. v damski sobi kavarne Emone. Prosimo, da se seje udeleže delegati klubov, kakor tudi vsi odborniki.

SK Slavija. Danes ob 20. odborova seja v posebni sobi hotela »Slon«. Važno.

Industrijalizacija tržaške pokrajine

Tržaško fašistično glasilo je objavilo članek o tržaški pokrajini, njenem razvoju v poslednjih petnajst letih in o odnosih glavnega mesta napram ostali deželi. Njegove ugotovitve so, motrene iz obče kulturne perspektive, zelo zanimive.

List ugotavlja, da se Tržačani niti ne zavedajo, da je mesto postalo center pokrajine. Dežela je razen nekaj izjem v trgovskem in industrijskem pogledu ostala še vedno ločena od njega. Kljub vsemu povojnemu razvoju se na deželi nikjer ni ustvarila kaka večja industrija, če se izvzamejo Tržič, Muje, Postojna in še nekatere postojanke, spričo katere bi bili kraji na Krasu v trgovskem in industrijskem pogledu tesneje privezani na glavno mesto. Tržaška pokrajina šteje 30 občin. V prvih 12 občinah živi čez 300.000 prebivalcev, v ostalih 18 le dobrih 55.000. Že ponovno so merodajni faktorji skušali ustvariti pogoje za tesnejše trgovsko in industrijsko sodelovanje med deželo in mestom. Govorilo se je o veliki električni centrali ob Reki, o raznih industrijskih podjetjih, konkretno celo o industriji električnega materijala in kemičnih produktov, načrti pa so ostali le na papirju. Z njihovo izvedbo bi se bilo prebivalstvo na deželi zelo pomnožilo in bi bil s tem dan osnovni pogoj za nadaljnjo industrijalizacijo pokrajine. Tako pa je ta ostala teritorialno še po veliki večini agrarna dežela, ki se še v agrarnem pogledu ne da eksploatirati na veliko.

Ob zaključku ugotavlja list, da se od naravnega prirastka prebivalstva ni mnogo nadejati. Na deželi naj bi se prebivalstvo množilo v vse prenizkem odstotku. Kakor pa kažejo uradne statistike, je naravni prirastek ljudi v mestu sorazmerno 2 ali 3 krat manjši kakor na kmetih.

Tržaški pomorski promet

Tržaškim gospodarskim krogom povzroča razvoj pomorskega prometa v severnoevropskih lukah mnogo skrbi, čeprav narašča promet tudi v tržaški luki. Poročali smo že o ustanovitvi posebne propagandne centrale pod vodstvom Antona Kozulića, ki si je na Dunaju in v Pragi tudi že uredila dve agenciji. Propagandni urad naj bi imel nalogo, s primerno reklamo pomagati tržaškim prometnim podjetjem, da bodo postopoma spet pritegnila v tržaško luko velik del trgovskega prometa med centralno-evropskimi državami in prekomorskimi deželami.

Baš včeraj so listi objavili statistične podatke o prometu v tržaški luki meseca avgusta. Pomorski promet je znašal 179.000, promet po železnici pa 132.000 ton blaga. Napram avgustu 1934. leta je narasel pomorski promet za 4, železniški pa za 10 tisoč ton. V prvih osmih mesecih je znašal železniški promet 1935 leta 1,102.000 ton, 1934. leta 989.000, pomorski promet 1,600.000 odnosno 1.550.000 ton blaga. Žal listi niso objavili, koliko je promet narastel v poslednjih dveh letih. »Piccolo« pa se izrecno pritožuje, da je samo tranzitni promet v prvi polovici leta znašal v Bremenu 3.25, v Gdinji pa celo 3.5 milijonov ton, da niti ne govorimo o Hamburgu, kjer je bil sorazmerno še večji, ter da se je v poslednjih dveh letih povečal v Bremenu za 58, v Gdinji za 30%.

Prav s temi poslednjimi podatki zagovarja omenjeni list, ki je znan kot glasilo tržaških trgovskih in pomorskih krogov, potrebo propagande za tržaški pomorski center, ki naj bi se ne glede na nove politične in tudi gospodarske razmere spet rehabilitiral v oni meri, da bi dosegel svojo predvojno moč.

Drobne novice

Včeraj smo poročali, da sta bila goriški in tržaški prefekt na raportu pri Mussoliniju. Med tem sta se že vrnila v Trst, odnosno v Gorico. Včeraj pa so listi nenadoma napovedali veliko zborovanje fašističnih hijerarhov, ki se vrši danes opoldne. Udeležijo se ga zvezni direktorij in inspektorji, zaupniki, krajevni tajniki stranke in voditelji vseh ost. organizacij, ki so pod njeno kontrolo. Zvečer pa se sestanejo zastopniki sindikalnih organizacij. O poteku in rezultatih obeh sestankov bomo poročali, če bo potrebno.

Goriški nadškof je včeraj nastopil romarsko potovanje v Palestino. Odsoten bo do konca oktobra.

H. E. Werner: 3

Mr. Thorsten hoče boi!

Roman

«Zdaj ga imava!» Thorsten se je zmagoslavno zasmejal. «Pri zapornici mora ustaviti — ali vraga — pa ne da bi še ušel! — Bogme...»

Spet je vzdignil samokres. Plenk — ! Ne da bi počakal učinka, je še enkrat pritisnil na petelina — a nič ni kazalo, da bi bil zadel.

Taksi je prhnil za las pod spuščajočo se zapornico. Nato je prisopihal vlak — tovorni vlak — in nadušljivo odhropel mimo.

«Ušel je!» Thorsten si je dolbel z zobmi v spodnjo ustnico. «Zdaj ga ne, dohitiva več!»

Zadnji voz vlaka je počasi zdrdral čez prehod. Wessentin je presenečeno vzkliknil. Onkraj zapornice je stal ob robu ceste avtomobil. Sedež za vodilom je bil prazen.

«Hitro — tja!»

Skočila sta iz voza, planila čez tračnice in obstala pri taksiju.

«Pnevmatika je šla k vragu!» je Thorsten zadovoljno pokimal, ogledujoč luknjico v obroču zadnjega kolesa, ki jo je bila napravila njegova nezmotna roka. Nato se je spomnil. — «Listnica! — Wessentin, listnica!»

«Tukaj je!» Tajnik se je pojavil iz notranjosti voza in pomahal z listnico. «Nič ne manjka! — Pogledal sem. Razbojnik jo je menda v naglici...»

«V naglici?» Thorsten je skomignil z rameni. «Morda je tudi pravilno sklepal, da ga ne bova zasledovala, če nama pusti listnico! — Vsak denar bi stavil, da je skrit nedaleč odtod in naju opazuje!» S hrbtom dlani si je obrisal potno čelo. «Škoda — rajši kakor listnico bi imel njega samega! — Morda bi bil tako zvedel, kdo mi je nagodil to grdobijo — in prejšnjo...» Premolknil je in hlastno pogledal na uro. «Vrniti se morava, Wessentin! Posebni vlak ne bo čakal ves dan!»

Ko sta se vračala k svojemu vozu, je v raztresenosti spravil tajnikov samokres v hlačni žep. Takoj nato sta z vso brzino zdrevila proti mestu. —

★

Lytton E. Buzz, poročevalec newyorškega «Stara», je zamišljeno zvečil ustnik svoje ugasle pipe in strmel na preluknjano peronsko vstopnico v svoji roki.

Stvar ni bila posebno prijetna — celò nevarna je bila, kakor je majaje z glavo priznaval samemu sebi. Ta Thorsten se očividno ni bil razveselil njegovega ogovora. «Pa mu ne bo nič pomagalo!»

Kadar si je Lytton E. Buzz od newyorškega «Stara» kaj vtepel v glavo, ga nista mogla odvrniti od tega ne vrag ne policija — in ta zadeva je bila važna! Glavni urednik «Stara» mi bil zaman poudaril: «Dobiti moramo vse podrobnosti o Thorstenovem slučaju — vse podrobnosti, razumete, Buzz?» In v potrdilo tega opomina mu je bil izročil nenavadno visok ček.

«Senzacija bo — in tudi mora biti!» — je pomislil Buzz in si potisnil trdi klobuk še bolj v zatilnik. Nato se je podjetno in pazljivo ozrl po postajnem hodniku.

Tistile izprevodnik — nemara —

«Ne zamerite!» je hitro pristopil k njemu. «Ali bi mi lahko povedali, kje stoji posebni vlak za Mr. Thorstena?»

«Tamle — na zadnjem tiru!» je bil vljudni odgovor.

★

«Nu, stvar se je res lepo začela!» se je zasmejal Douglas Thorsten, kakor da bi hotel s tem smehom izplakniti poslednji ostanek razburjenja, ki ga je bil pravkar prebil. — «Hvala Bogu — listnico sva dobila nazaj — kar ponosen sem na to!»

Krepko je stisnil črno aktovko k sebi in se naslonil globlje v ozadje taksija, ki je vozil njega, tajnika, hčer in Glorijo Garronovo na postajo.

Gloria, ki je sedela zraven njega, ga je radovedno pogledala. «In ropar? — reči hočem: mož, ki je vozil oni avtomobil? Kaj je z njim?»

«Ušel je!» je odvrnil Wessentin namesto gospodarja. «Mudilo se nama je na vlak. Nisva se utegnila zanimati zanj!»

Thorsten je mahnil z desnico: «Saj se tudi nisem hotel! — Konec koncev mi je do tega, da se ognem vsakega hrupa. Drugače bi se utegnili čutiti nasprotniki posvarjene — čeprav bi po tem dogodku skoraj sodil, da se že čutijo! — A v Berlinu bomo videli, koliko je ura».

Gloria Garronova se je vprašujoče nagnila naprej. «Povejte, prijatelj — ali res ne slutite, kdo so vaši nasprotniki v tem boju?»

V njegovih očeh se je čudno zablisnilo.

«Ne — zdaj še ne! — A zvedel bom — in obračunal z njimi! — Ta mah vem samo toliko, da tiči za vso stvarjo velika lopovščina — lopovščina, ki ji na žalost ne vidim popolnoma do dna. Formulo seruma, ki so ga odkrili v našem laboratoriju, je nekdo izdal konkurenci — nekdo iz mojega tabora! — O tem ni več dvoma! — In to je vse, kar vem!»

«In — v Berlinu?»

«Tam bom našel izdajalca in ga pozval na odgovor! — Dobro se mu ne bo godilo!» Nekaj grozečega in zlovestnega se je zarezalo v črte okoli Thorstenovih ust. Roke so se mu skrčile v pesti.

«Mar imate dokaze?» je še vprašala Gloria.

«Tu so dokazi!» Potrkal je na črno aktovko. «Samo zaradi teh dokazov so mi jo hoteli ugrabiti — to je jasno kakor beli dan! — Če bi bil slutil, da so nasprotniki celò že v Hamburgu pripravili svoje podkope, bi bil bogme previdnejši...»

Ta mah je avtomobil v elegantni krivulji zavozil pred vhod postajnega poslopja in obstal. Wessentin in Regina, ki sta sedela na prednjih sklopnih sedežih, sta prva stopila iz voza. Med tem, ko je Thorsten pomagal Gloriji na tla, sta stala nekoliko ob strani.

Thorstenova hči se je skrivaj dotaknila tajnikove roke: «Po pravici povejte, Günter — ali mislite, da je papa res v nevarnosti?»

MALI OGLASI

Služžbo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pomočnika

iščem, starega 19—40 let, za trgovino s nešanim blagom na deželi. Mesečna plača in kompanjon pri zlitni trgovini. Potreben kapital Din 25.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dvojni zaslužek«. 20921-1

Služkinjo

spretno za vsa hišna dela in za samostojno kuhanje, iščem. Javiti se od 9.—12. ure. Resljeva 31/I. desno. 20954-1

Praktikanta - začetnika

kateri je dovršil trgovsko akademijo ali ekonomsko komercijalno visoko šolo, sprejme svetovna zavarovalnica. Ponudbe pod »Bodočnost« na ogl. odd. Jutra. 20964-1

Učiteljico

za francoski jezik, sprejmem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20977-1

Pletiljo

izurjeno tudi v šivanju in nogavicah, sprejmem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zahteva plače«. 20970-1

Čevljarskega pomočnika

za vsa fina šivana dela, sprejmem. Adolf Zlindra, Litija. 20976-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; davek Din za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 12 Din.

Pošteno kuharico

ki je služila že v penzijonih in finih hišah, zmožna konserviranja sadja in sočivja, išče primernega mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Perfektna kuharica«. 20941-2

Izurjena šivilja

z večletno prakso, izdeluje točno plašče, kostume in obleke. Priporoča se damam na dom. Sv. Petra nasip 49/I. 20958-2

Strokovni uradnik

lesne industrije želi premeniti mesto. Samostojen vodja, večletna praksa, dober računar in kalkulant, vešč vseh manipulacij v trdem in mehkem lesu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gorenje«. 20943-2

Brivski pomočnik

prvovrsten v moški stroki in vešč v bubi striženju, išče službo, najraje v Ljubljani. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko »Bubi štucer«. 20931-2

Vajenci(ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Deklica

z malo mature želi vstopiti kot vajenka v trgovino. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Pridna«. Petrović Dragica, Cesta na Brdo, št. 12, Rožna dolina. 20968-44

Učenko(ca)

ki ima veselje do brivske - frizerske obrti, sprejmem. Frank Ivan, frizer, Ljubljana, Zeljarska ulica 16, Kolezija. 20971-44

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prikolico

lahko brez karoserije, kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20932-7

Mostno tehtnico

decimalno, dobro ohranjeno, do 500 kg, kupimo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20973-7

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemščino

od osnovnih začetkov do popolnega obvladanja, poučuje profesor dr. Svoboda, Tavčarjeva 1. 20947-4

Prehrana

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mala obitelj

sprejme na dobro domačo hrano 3—4 boljše gospode ali dame. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20986-14

Prodam

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zopet smo cenejši

1. sportni suknjič 95 Din, trenchcoath 420 Din. Specijalna izbira pumpmodne hlače, perila itd. Presker, Sv. Petra c. 14 31-6

Pridelki

Kislo zelje

novo, prvovrstno, po brezkonkurenčnih cenah, vsako množino dobavlja Homan, Sv. Petra cesta 81. Telefon 35-39. 226-33

Oblačila

Moške stare obleke in pohištvo

kupujem. Pridem pogledat na dom. Dopisnica zadostuje. Mara Andlovic, Gallusovo nabrežje 27. 20916-13

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodam:

Auto Citroen 4-sedežni odprt za 7000 Din, avto Peugeot 4-sedežni odprt za 6.800 Din, avto Overland Wippet 4-sedežna limuzina. — Ogleda se garaži Slomškova 6. 20761-10

Ariel

350 ccm, prodam za gotovino ali knjižico Ljudske posojilnice. Stane Premru, Frankopanska 21. 20967-10

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Underwood - portable

tovarniško nov pisalni stroj, nujno prodam zelo poceni. Wolfova 10, prodajalna sadja. 20953-39

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Majhna psica

temno-sivo-rujava, se je izgubila 14. t. m. Oddati proti napitnini v vili »Ak«, Bled. 20944-37

Pes jazbečar

(dakl) čiste pasme, 3 mesece star, naprodaj. Križevniška ul. 1d/I. nad. 20945-37

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal

za trgovino, ljubljanska okolica, oddam samski osebi s stanovanjem. Prometen kraj brez konkurence. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20957-19

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

prodate ali kupite

najbolje

potom moje ptsarne. Solidno poslovanje. Priložite znamko.

Rudolf Zore,

Ljubljana, Gledališka ul. 12. Telefon 38-10. 19796-16

Knjižice

vseh zavodov kupim po najvišji ceni. Sporočite zavod, znesek in ceno na naslov GRAŠEK JOZE (zastopnik »Financier«) Ljubljana, Gledališka 4. Telefon 33-04. 20874-16

Opozorilo

Brez prekupčevalcev (direktno pri interesentih) kupite ali prodaste HRANILNE KNJIZICE Imena interesentov dobite pri Bančno kom. zavodu, Maribor zastop Ljubljana, Tyrševa 36. 20980-16

Hranilne knjižice

Kreditne, Zadružne gospodarske, Praštedione Podunavske banke itd., kupujemo po najvišjih cenah. ADAMIČ, zastopnik »Stedovne zadruge«. Ljubljana, Gosposvetska 8. 20961-16

Posojilo 200.000 Din

iščem proti vknjižbi na I. mesto. Trikratna vrednost. Obresti po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Varno naloženo«. 20949-16

Denarnega posojila

išče simpatična gospodična. Vrnitev čim prej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prijateljstvo«. 20968-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vilico v Celju

4 sobe, velik vrt, oddam v najem; mesečno Din 450. Prodajna cena Din 98.000. Breznik, Celje, Frankopanova 1. 20982-17

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posestvo

blizu postaj Videm-Krško in Brežice z vinogradi, sadovnjaki in travniki ter zgradbami se ugodno proda tudi v delih. Vprašanja na ogl. odd. Jutra pod »Posredovalci izključeni«. 20570-20

Stavbišče

s sadonosnikom 4450 kv. m 20 minut od Glavnega trga, zaradi smrtnega slučaja, proti hranilni knjižici naprodaj. Riedl, Slovenska 16, Maribor. 20978-20

Dražbe

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na javni dražbi

25. septembra 1935 v Zg. Hrušici 18 bo prodan objekt, ki sestoji iz pritlične hiše z vrtom. Minimalna prodajna cena znaša 21.804 Din. Natančnejše informacije pri dr. Ferdinandu Majaronu, Ljubljana, Miklošičeva cesta 18. 20508-32

Stanovanje oddaja

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisobno stanovanje

komfortno, v centrumu mesta, oddam s 1. oktobrom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20540-21

Sobo s kuhinjo

oddam s 1. oktobrom. Svabičeva 12. 20956-21

Enosob. stanovanje

oddam s oktobrom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20985-21

Dvosob. stanovanje

na deželi, s pritiklinami, poceni oddam odraslim osebam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20974-21

Dvosob. stanovanje

s kopalnico, oddam za november na Aleksandrovi cesti. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20969-21

Sobo

kabinet in kuhinjo, prenovljeno, takoj oddam mirni stranki. Lepodvorska 3. 20972-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mirna zakonca

iščeta eno ali dvosobno stanovanje v mestu za november. Pogoj: čistoča! Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Javni uradnik«. 20965-21a

Dijaške sobe

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dijakinjo

sprejme kot sostanovalko k domači hčerki srednješolka, v vso oskrbo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20962-22

Dijakinjo ali sostanovalko

sprejmem na stanovanje ali tudi v vso oskrbo. Poljanska c. 20/III. desno. 20959-22

3—4 visokošolce

sprejmem na stanovanje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20952-22

Dijaka

sprejmem v vso oskrbo. Rimska (Cesta 29. oktobra) 24/II. 20946-22

Sobo odda

Sobo

opremljeno, s separiranim vhodom, oddam stalnemu gospodu. Knafljeva 13/II. 20621-23

Opremljeno sobo

separirano, oddam boljšemu gospodu. Poizve se v trgovini, Karlovska c. 8. 20966-23

Radio

Sreda 18. septembra

Ljubljana, 12: Pesmi donskih kozakov na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, obvestila. — 13.15: Napitnice na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Otroška ura: Micky miška. — 18.40: Pogovor s poslušalci. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Naloga Rdečega križa (dr. Krejči). — 20: Radio orkester. — 20.45: Prenos Zandonaieve opere »Romeo in Julija« iz Turina. — 22: Čas, vreme, poročila, spored.

Beograd 16.20: Orkester. — 18.30: Violinski koncert. — 20.45: Prenos opere iz Turina. — 22.30: Ples. — **Zagreb** 12.10: Plošče. — 20: Lahka godba. — 20.45: Prenos opere iz Turina. — **Praga** 19.40: Salonski kvartet. — 20: Večer humorja. — 21.30: Komorna glasba. — 21.50: Zvočna igra. — 22.30: Plošče. — **Varšava** 20: Koncertni valčki. — 21: Chopinova glasba. — 22: Ples. — **Dunaj** 12: Orkester. — 16.05: Virtuozi na ploščah. 17: Sodobni avstrijski skladatelji. — 19.30: Šlagerji. — 20.30 Simfoničen koncert. — 22.10: Lahka godba orkestra. — 24: Dunajske melodije. — **Berlin** 19.20: Pesmi. — 20.45: Orkestralen koncert. — 22.30: Nočni koncert iz Kölna. — **München** 19: Glasbene specialitete. — 20.45: S pesmijo po svetu. — 21: Simfoničen koncert. — 23: Ples. — **Stuttgart** 20.45: Orkestralen koncert. — 22.30: Nočni koncert iz Kölna. — 24: Nabožni spevi in koračnice. —

KNJIGOVODJA

in organizator kot zastopnik za prodajo KARTOTEČNO KOPIRAJOČEGA KNJIGOVODSTVA najbolje uvedene marke in firme DOBI MESTO za Ljubljano in okolico. — Pismene ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, pod broj 41.492.

Sončno sobo

s posebnim vhodom, oddam gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20987-23

Sostanovalko

uradnico, tudi starejšo damo, sprejmem takoj ali 10. oktobra. Mensa v hiši. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20955-23

Opremljeno sobo

oddam za 1. oktober. Istotam naprodaj krasen Phönix in kakteje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 20950-23

Opremljeno sobo

z dvema posteljama, oddam takoj ali pozneje. Rožna dolina, cesta X. 27/I. 20951-23

INSERIRAJ V „JUTRU“

Delavnost in živahnost je odvisna od dobrih zob,

dobri zobje pa so potrebni za zdravje, za lahko prebavo in urejen organizem. Da ohranite dolgo dobre zobe, morate vporabljati sredstvo za nego, ki je znanstveno popolno. Pri izberi ne smete premišljevati. — Desetletja izkustev in uspehov, dokazanih od odličnih zdravnikov, vse to Vam svetuje izbiro ZOBNE PASTE GIBBS kot najboljšega sredstva za zdravje in lepoto zob.

ZOBNO PASTO GIBBS

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo2 Hinko Mayer in drug, Zagreb

Sobe išče

Sobico

iščem, separirano, z zajtrkom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Svetlo«. 20948-23a

Iščem za svojo hčerko

visokošolko, lepo, opremljeno, čisto sobo s souporabo kopalnice in dobro prehrano pri nemški družini v Ljubljani. Takojšnje ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko: »Center«. 20983-23a

ZAHVALA

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi drage soproge, ljubljene mamice in hčerke, gospe

MARIJE KAUČIČ

ter počastili na kakršenkoli način njen spomin in vsem ki ste jo spremili na njeni poslednji poti izrekamo tem potom našo prisrčno zahvalo.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, 20. t. m. ob pol 6. uri zjutraj v Frančiškanski cerkvi.

Žalujoči soprog, mama in otroci.

Ljubljana, dne 17. septembra 1935.

Obraz

poln mladosti in lepote!

Polt nekaterih dam je tako negovana in sveža, da jih tudi nehote smatramo za lepotice, četudi nimajo v obrazu pravilnih črt . . . To so one dame, ki so pri izberi svojih sredstev za polepšavanje izbirčne. — Taka izbirčna dama morate biti tudi Vi! . . . Zahtevajte po vsem svetu sloveče THREE FLOWERS izdelke, predstavnike vseh sredstev za polepšavanje. Three Flowers izdelki Vam dado v kratkem času polt tako kot sveža roža, ki vedno očarujoče deluje. Poskusite dovršeno kremo kot n. pr. Vanishing obenem z znamenitim »Three Flowers« pudrom, ki se dobiva v mnogih nijansah.

Three Flowers serija obsega vse preparate za moderno negovanje lepote: »Vanishing kremo« (za dan), »Skin and Tissue kremo« (za masažo), »Cleansing kremo« (za odstranjevanje šminke), »Cold kremo« (za noč), puder za obraz, lojevčni puder, parfeme, rdečila za ustna in lice itd.

Dobivajo se v vseh drogerijah in parfumerijskih trgovinah.

THREE FLOWERS

RICHARD HUDNUT

PARIS NEW YORK

V globoki žalosti naznanjam tužno vest, da je danes moja nadvse ljubljena, zelo skrbna in vzorna soproga, gospa

Terezija Bazarič, roj. Kutin,

po mukepolni, težki bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne in blage pokojnice bo v četrtek, dne 19. septembra 1935., ob 3. uri popoldne, iz hiše žalosti, vogal Škrabčeve ul. štev. 10 in Ažbetove ul. št. 2., na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 23. septembra 1935. ob pol 8. uri zjutraj, v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 17. septembra 1935.

Globoko žalujoči soprog in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih sprejeli povodom težke izgube našega nadvse ljubljenega in dobrega soproga, očeta, itd., gospoda

ANTONA FRANCKIJA

železniškega uradnika v pokoju,

kakor za poklonjeno cvetje se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni g. šef zdravniku dr. Kramariču, g. dr. Marčunu in hišnemu zdravniku g. dr. Čebohinu, ki so mu lajšali trpljenje, častitim sestram usmiljenkam za požrtvovalnost ob bolezni, gg. stanovskim tovarišem, uradništvu »Strojnih tovarn in livarn« za spremstvo, godbi »Sloga« za lepe žalostinke, pevskemu društvu Krakovo-Trnovo za žalno petje in končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Prosimo ohranite ga v dobrem spominu.

Sv. maša zadušnica bo v četrtek, dne 19. t. m. ob pol 8. uri zjutraj v farni cerkvi Sv. Petra.

Ljubljana, Ormož, Graz, Dunaj, dne 18. septembra 1935.

ŽALUJOČI OSTALI.

G. Th. Rotman:

Življenje Jakca Takca

Z vseh strani jo je skrbno ogledoval. Pri tem so padali vroči solnčni žarki skozi steklo na brado, in če poznate lastnosti izbočenih leč, lahko mislite, kakšne so bile posledice! Strah in groza!

Zapustil nas je naš nadvse skrbni in ljubljeni oče, ded, praded, tast itd. gospod

MARTIN ZAGRADNIK

zasebnik

dne 16. t. m. v 86. letu starosti, previden s tolažili svete vere.

Nepozabnega spremimo na zadnji poti v sredo, dne 18. t. m. ob pol 4h popoldne izpred mrtvaške veže, Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Šiška, dne 17. septembra 1935.

ŽALUJOČI OSTALI.

Vsemogočni je rešil trpljenja in poklical k Sebi našega ljubljenega soproga, dobrega tatka, brata, strica, zeta in svaka, gospoda

RUDOLFA ARHARJA,

zvaničnika — vlakovodjo dr. železnice

dne 17. t. m.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 19. septembra 1935. ob pol 5. uri popoldne, izpred mrtvašnice splošne bolnice, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. septembra 1935.

Leopoldina Arhar — žena, Milan — sin ter ostalo sorodstvo.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.